

Biuletyn

informacyjny

10/2022

Ruszyły nabory wniosków w ramach KPO

Wystartowała wypłata zaliczek

**Projektowane stawki płatności bezpośrednich
i przejściowego wsparcia krajowego za 2022 r.**

**Konferencja Agencji Płatniczych
Państw Bałtyckich i Polski**

Wygodniejsze życie na wsi także dzięki PROW

Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Nie marnuj żywności. **Szkoda planety!**

#SzanujŻywność

W numerze:

MRiRW

Ruszyły nabory wniosków w ramach KPO	4
Wystartowała wypłata zaliczek	8
Projektowane stawki płatności bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego za 2022 r.	9
Nowe przepisy UE korzystne dla plantatorów ziemniaka	10
Projekt AGROBANK	11
Program dla szkół	14
Sukces instytutów badawczych nadzorowanych przez MRiRW	15
Nie marnuj żywności. Szkoda planety!	17
Polski handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi	18
Święto polskiej żywności w Poznaniu	24
Wizyta w Japonii	25
Współpraca polsko-emiracka	27
Międzynarodowe rozmowy na temat sektora mleczarskiego	28
Rozmowy polsko-singapurskie	29
Wizyta w Afryce Zachodniej	30
Spotkanie z ministrem ds. rolnictwa Ukrainy	32

ARiMR

Konferencja Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski	33
Wygodniejsze życie na wsi także dzięki PROW	34
Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt	36

KOWR

Zagospodarowanie gruntów w I półroczu 2022 r.	37
---	----

KRUS

Uwaga na kleszcze!	39
--------------------	----

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

HENRYK KOWALCZYK, wiceprezes Rady Ministrów, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo,

31 sierpnia 2022 roku, Komisja Europejska zatwierdziła przygotowany przez Polskę Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). Dokument ten opracowano na podstawie analizy potrzeb polskiego rolnictwa, wykorzystując możliwości, jakie oferuje zreformowana Wspólna Polityka Rolna (WPR). Takie podejście daje szansę, także w kolejnych latach, na skuteczne, trwałe wzmacnianie konkurencyjności i rozwój polskiego rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich z uwzględnieniem aspektów przejścia do zielonej i cyfrowej gospodarki.

Wsparcie zaproponowane w PS WPR 2023-2027 realizowane będzie ze środków pochodzących z UE, na które składa się wsparcie w kwocie 17,3 mld euro w ramach I filaru WPR i 4,7 mld euro w ramach II filaru WPR.

W przypadku II filaru WPR oprócz środków UE przewiduje się także współfinansowanie krajowe w wysokości ponad 3,2 mld euro, co daje łącznie ponad 7,9 mld euro środków publicznych na wsparcie związane z rozwojem obszarów wiejskich.

Dodatkowo, w I filarze WPR, realizowane będzie Przejściowe Wsparcie Krajowe finansowane w całości z budżetu krajowego.

Polska jest wśród siedmiu krajów członkowskich UE, które jako pierwsze uzyskały akceptację Komisji Europejskiej dla swoich Planów Strategicznych. Nie byłoby to możliwe bez Państwa zaangażowania i wsparcia, które otrzymaliśmy w trakcie prac nad kolejnymi wersjami Planu.

Nie wszystkie zidentyfikowane potrzeby i wyzwania stojące przed rolnictwem i obszarami wiejskimi będą przedmiotem finansowania z WPR. W zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich włączone zostaną także inne polityki UE oraz budżet krajowy.

W efekcie konsultacji społecznych projektu PS WPR 2023-2027 wprowadzono szereg zmian, które będą miały bezpośrednie oddziaływanie, m.in. na: dochodowość rolnictwa, środowisko i klimat, konkurencyjność i modernizację gospodarstw rolnych, a także na poprawę organizacji rynków rolnych i łańcuchów dostaw żywności. Zmiany te przyczynią się również do lepszego zaadresowania potrzeb małych miejscowości wiejskich.

Trzeba przyznać, że niektóre ze zgłoszonych propo-

zycji, nie zostały uwzględnione w proponowanym kształcie, przy czym wynikało to wyłącznie z ograniczeń wynikających z niewystarczającego budżetu, bądź też z uwagi na bariery prawne.

Zatwierdzony PS WPR 2023-2027 jest pierwszym dokumentem przygotowanym na podstawie zreformowanej WPR. Znanymi już rozwiązaniami, kontynuowanymi w PS WPR 2023-2027, będą: stosowanie m. in. uproszczonego systemu płatności bezpośrednich, płatności redystrybucyjnej (dodatkowej), płatności związanych z produkcją, czy też wsparcie dla młodych rolników, które jest podstawą ogólnej odnowy rolnictwa i zapewnienia mu rozwoju. Utrzymana będzie także inicjatywa LEADER, która ma charakter oddolny i w sposób wyjątkowy służy aktywizacji społeczeństwa i poprawie jakości życia na obszarach wiejskich.

Wiele elementów PS WPR 2023-2027, w tym

zwłaszcza w zakresie płatności bezpośrednich, zaprojektowano w taki sposób, aby szczególnie wspierać małe i średnie gospodarstwa rodzinne.

Od 2023 roku, dzięki Przejściowemu Wsparciu Krajowemu (corocznie na Uzupełniającą Płatność Podstawową przeznaczane będzie ok. 400 mln złotych z budżetu krajowego) oraz zwiększeniu środków na płatność redystrybucyjną średni poziom wsparcia na hektar dla ponad 97 proc. gospodarstw (posiadających do 50 ha) będzie co najmniej równy średniej unijnej.

Zmiany w PS WPR 2023-2027 odnoszą się m.in. do sposobu wdrażania wsparcia oraz jego ukierunkowania. Wzmocniono wydatki na klimat i środowisko oraz wprowadzono nowy rodzaj płatności bezpośrednich, jakim są ekoschematy. Płatności te ukierunkowane są na uzyskanie pozytywnego oddziaływania na środowisko, klimat i dobrostan zwierząt i będą stanowiły dodatkowe wsparcie dla rolników, którzy zdecydują się je realizować.

Po raz pierwszy programowaniem wieloletnim objęto I filar WPR. Poza tym, PS WPR 2023-2027 przewiduje też nowe możliwości tzw. interwencji sektorowych, w tym promocję działań grupowych ze środków I filaru i wzmocnienie roli postępu technologicznego i innowacyjności wzmocniając rosnącą wagę doradztwa i nauki – AKIS. Zmiana sposobu wdrażania

wsparcia w większości będzie dotyczyła wymogów administracyjnych, przy czym nowy model wdrażania uzależnia wypłatę środków od osiągnięcia zakładanych celów.

Szanowni Państwo, równoległe do prac programowych na poziomie unijnym trwają od wielu miesięcy intensywne prace nad krajowym systemem wdrożeniowym tak, żeby uruchomienie wsparcia w ramach PS WPR 2023-2027 rozpoczęło się od 2023 roku. Na etapie budowania systemu wdrożeniowego, skupiamy się przede wszystkim na opracowaniu rozwiązań instytucjonalno-prawnych, które spowodują że beneficjenci będą mieli dużo łatwiejszy, mniej skomplikowany i szybszy dostęp do unijnego wsparcia.

Priorytetem rolnictwa jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego UE, co wymaga utrzymania rentowności produkcji rolnej. Obecna sytuacja rynkowa jest dużym wyzwaniem dla

Unii i uwidoczniła potrzebę nie tylko utrzymania, ale wzrostu produkcji rolnej w ramach Wspólnoty. Istnieje zagrożenie, że konsekwencje rosyjskiego ataku na Ukrainę dla globalnego bilansu zbóż i cen żywności, mogą okazać się stosunkowo trwałe.

Trzeba jednak jasno stwierdzić, że obecna sytuacja nie powoduje, że zapominamy o długoterminowych wyzwaniach i zagrożeniach dla utrzymania możliwości zrównoważonej produkcji rolnej w UE i w Polsce. Cele Zielonego Ładu w rolnictwie są długookresowe, sięgają roku 2030. Zaakceptowany przez KE polski PS WPR na lata 2023-2027 ma realizować cele długookresowe. Wpłynie także na poprawę odporności systemu żywnościowego, wzmocni łańcuchy dostaw i zoptymalizuje zużycie środków produkcji.

Interwencje w PS WPR 2023-2027 zostały opracowane w sposób, który nie ogranicza zdolności produkcyjnych polskich rolników. Zaproponowano szereg dobrowolnych działań (zarówno w I jak i II filarze WPR) pozwalających na wprowadzenie założeń Europejskiego Zielonego Ładu bez szkody dla polskiego sektora rolnictwa.

Z satysfakcją informuję, że przyjęty Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027 daje dodatkowy element pewności i stabilności dla gospodarstw rolnych, niezależnie od panującej sytuacji międzynarodowej.

Wiele elementów PS WPR 2023-2027, w tym zwłaszcza w zakresie płatności bezpośrednich, zaprojektowano w taki sposób, aby szczególnie wspierać małe i średnie gospodarstwa rodzinne.

Ruszyły nabory wniosków w ramach KPO

17 października br. ruszyły pierwsze nabory wniosków o objęcie wsparciem w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (inaczej zwanego KPO lub planem rozwojowym). W KPO są określone cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19.

17 czerwca 2022 r. Rada Unii Europejskiej zaakceptowała *Decyzję wykonawczą w sprawie zatwierdzenia polskiego Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)*, którego budżet wynosi 35 363 500 000 EUR¹, tj. wg kursu¹ EUR = 4,4819 PLN 158 471,836 mln PLN.

Działania KPO są skoncentrowane na sześciu europejskich filarach, którymi są:

- zielona transformacja;
- transformacja cyfrowa;
- inteligentny i trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu;
- spójność społeczna i terytorialna;

- opieka zdrowotna oraz odporność na kryzysy gospodarcze, opieka społeczna i instytucjonalna;
- polityki na rzecz następnego pokolenia, takie jak edukacja i umiejętności.

MRiRW odpowiada w KPO za realizację 4 inwestycji:

- A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy podmiotów uczestniczących w łańcuchu;
- A2.4.1. Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego (inwestycja realizowana we współpracy z MEiN);
- B3.1.1. Inwestycje w zrównowa-

żoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich;

- B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich.

Obecnie ruszył nabór wniosków w ramach inwestycji KPO: *Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu* (w ramach komponentu A KPO i reformy A1.4.1. *Reforma na rzecz poprawienia warunków konkurencyjności i ochrony producentów/konsumentów w sektorze rolnym*) ze względu na znaczenie wzmocnienia sektora i krótkich łańcuchów dostaw. Wsparciem mogą zostać objęci rolnicy, rybacy i przetwórcy.

■ Nabór wniosków na małe przetwórstwo

Zasady naboru wniosków o wspar-

cie w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa i akwakultury (w ramach małego przetwórstwa) są następujące:

- Wnioski można składać od 17 października 2022 r.
- Wsparcie może być udzielone na tworzenie lub modernizację miejsc przeznaczonych do:
 - ✓ przetwarzania, przechowywania

działalność marginalną, lokalną i ograniczoną (MOL);

- ✓ wyrabiający wino w skali mniejszej niż 100 hektolitrow w ciągu roku winiarskiego;
- ✓ rozpoczynający działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury.
- ✓ osoba fizyczna uprawniona do chowu, hodowli lub połowu ryb.

W ramach inwestycji KPO beneficjentem wsparcia może być m.in. rolnik lub jego małżonek prowadzący lub rozpoczynający działalność marginalną, lokalną i ograniczoną

lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury wraz z wyposażeniem;

✓ wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa i akwakultury z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego.

- Beneficjentem wsparcia jest:
 - ✓ rolnik lub współmałżonek rolnika:
 - ✓ prowadzący lub rozpoczynający bezpośrednią sprzedaż do końcowego odbiorcy, w tym sprzedaż bezpośrednią lub dostawy bezpośrednie;
 - ✓ prowadzący lub rozpoczynający działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego;
 - ✓ prowadzący lub rozpoczynający

- Wysokość wsparcia będzie ustalona na następujących zasadach:

- ✓ wsparcie może być udzielone do 50 proc. kosztów kwalifikowalnych;
- ✓ łącznie w całym okresie wdrażania KPO jeden beneficjent może otrzymać do 500 tys. zł;
- ✓ wysokość wnioskowanej kwoty nie może być mniejsza niż 20 tys. zł;
- ✓ na realizację przedsięwzięcia możliwe jest uzyskanie zaliczki w wysokości do 50 proc. całkowitej kwoty wsparcia.

Podstawą prawną jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 5 września 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania

wsparcia w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych lub akwakultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy (Dz.U. poz. 1898).

■ Nabór wniosków o wsparcie przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego

Zasady naboru wniosków o wsparcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego są następujące:

- Wnioski można składać od 17 października 2022 r.

- Wsparcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego (podmiotów istniejących i nowo zakładanych) będzie udzielane w zakresie:

- ✓ zakupu maszyn i urządzeń do przetwarzania, przechowywania, magazynowania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych oraz rybołówstwa i akwakultury;
- ✓ zakupu specjalistycznych środków transportu do przewozu produktów rolnych oraz rybołówstwa i akwakultury lub do dystrybucji żywności;
- ✓ rozbudowy infrastruktury zakładów, w tym zrównoważonych i innowacyjnych technologii oraz inwestycji w obszarze gospodarki w obiegu zamkniętym, ochrony środowiska, rolnictwa ekologicznego.

- Ostateczny odbiorca wsparcia to:

- ✓ nowo zarejestrowane mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa sektora przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa, akwakultury i spożywczych oraz wytwarzania produktów rolnych;
- ✓ funkcjonujące już na rynku mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa sektora przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów

rolnych, rybołówstwa, akwakultury i spożywczych oraz wytwarzania produktów rolnych i nierolnych.

- Tryb wyboru przedsięwzięć będzie konkursowy – przedsięwzięcia będą wyłaniane w drodze konkursu organizowanego przez ARiMR.

- Wysokość wsparcia będzie ustalona na następujących zasadach:

- ✓ Maksymalny poziom finansowania wynosi 50 proc. kosztów kwalifikowanych.

- ✓ Maksymalna kwota wsparcia jest zależna od wielkości przedsiębiorstwa i wynosi dla:

twórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. poz. 1819)

■ Nabór wniosków o wsparcie na wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu

Zasady naboru wniosków o wsparcie na wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu są następujące:

- Wnioski o udzielenie wsparcia

- Beneficjentem może być:

- ✓ osoba fizyczna;

- ✓ osoba prawna lub

- ✓ jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która wykonuje działalność w zakresie produkcji chmielu na terytorium RP.

- Nie przewidziano wsparcia na wymianę słupów na drewniane z racji tego, że mogą one zostać impregnowane substancjami innymi niż kreozot (które także nie są obojętne dla środowiska naturalnego).

- Kwota wsparcia na 1 ha powierzchni wymiany słupów dla młodego rolnika (tj. w wieku do 40 lat) wynosi:

- ✓ 102 217,50 zł na wymianę na słupy kompozytowe;

- ✓ 117 661,60 zł na wymianę na słupy betonowe;

- Kwota wsparcia na 1 ha powierzchni wymiany słupów dla pozostałych beneficjentów wynosi:

- ✓ 84 012,50 zł na wymianę na słupy kompozytowe;

- ✓ 84 044,00 zł na wymianę na słupy betonowe.

Podstawą prawną jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia na wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. poz. 1729).

■ Nabór wniosków o wsparcie na wymianę pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych

- Wnioski o udzielenie wsparcia można składać od 17 października 2022 r. do 15 listopada 2022 r.

- Wsparcia udziela się na wymianę pokrycia dachu wykonanego

Wsparcie może być udzielone na wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu na konstrukcje wolne od kreozotu

- mikroprzedsiębiorstw: max 3 mln zł/ostatecznego odbiorcę wsparcia (OOW);

- małych przedsiębiorstw: max 10 mln zł/OOW;

- średnich przedsiębiorstw: max 15 mln zł/OOW.

- Minimalna wielkość do wsparcia to 100 tys. zł na przedsięwzięcie.

Podstawą prawną jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 30 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania wsparcia dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie prze-

można składać od 17 października 2022 r. do 31.12.2023 r.

- Wsparcie może być udzielone na:

- ✓ wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu na konstrukcje wolne od kreozotu, w tym:

- demontaż słupów nośnych impregnowanych kreozotem;

- nabycie i transport nowych elementów konstrukcyjnych wolnych od kreozotu oraz montaż na tej samej powierzchni nowych słupów kompozytowych lub betonowych wolnych od kreozotu na plantacji nie większej niż 5 ha.

z wykorzystaniem wyrobów zawierających azbest przez zastąpienie go nowym pokryciem dachu wolnym od wyrobów zawierających azbest na budynkach służących do produkcji rolniczej, na powierzchni nie większej niż 500 m².

● Wsparcie może być udzielone na przedsięwzięcia:

- ✓ które nie zostały rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku;
- ✓ których realizacja trwa nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem z ostatecznym odbiorcą wsparcia i nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r.,
- ✓ które obejmują wymianę pokrycia dachu na całym budynku;
- ✓ które są zgodne z regulaminem wyboru przedsięwzięć do objęcia wsparciem;
- ✓ jeżeli wnioskodawca zobowiązuje się, że co najmniej do dnia upływu 3 lat od dnia zawarcia umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem będzie utrzymywał efekty realizacji przedsięwzięcia.

● Beneficjentem może być osoba fizyczna, która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933 i 1155) jako rolnik lub której przyznano płatności bezpośrednie w rozumieniu ustawy z 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1775) co najmniej w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o objęcie wsparciem, jeżeli:

- ✓ jest właścicielem lub współwłaścicielem budynku, na którym będzie wymieniane pokrycie dachu;
- ✓ ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów ustawy z 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz

ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2022 r. poz. 203, 219 i 1270);

- ✓ jest pełnoletnia.

■ Gdzie składać wnioski

Wnioski o udzielenie wsparcia należy składać wyłącznie w formie elektronicznej poprzez skorzystanie z formularza udostępnionego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na Platformie Usług Elektronicznych pod adresem <https://epue.arimr.gov.pl/>.

Dofinansowanie można otrzymać również na wymianę pokrycia dachu wykonanego z wykorzystaniem wyrobów zawierających azbest przez zastąpienie go nowym pokryciem dachu wolnym od wyrobów zawierających azbest na budynkach służących do produkcji rolniczej, na powierzchni nie większej niż 500 m²

Aby złożyć wniosek należy posiadać numer identyfikacyjny producenta rolnego nadawany przez ARiMR. Jeśli ktoś nie posiada jeszcze tego numeru, powinien odpowiednio wcześniej złożyć wniosek o wpis do ewidencji producentów (czyli o nadanie numeru identyfikacyjnego) do kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy.

Wniosek o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta rolnego można złożyć w następujący sposób:

- osobiście albo
- wysłać pocztą (o dacie złożenia decyduje data stempla pocztowego), albo

● drogą elektroniczną za pośrednictwem ePUAP.

Formularze wniosku o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta rolnego (wraz z załącznikami) dostępne są:

- w biurach powiatowych ARiMR;
- w oddziałach regionalnych ARiMR;
- na stronie internetowej.

Więcej informacji na temat inwestycji, za realizację których odpowiedzialny jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi można znaleźć

na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/krajowy-planu-odbudowy-i-zwiekszenia-odpornosci>.

Departament Rynków Rolnych MRiRW
tel. 22 623 18 45

Departament Strategii i Rozwoju
MRiRW

tel. 22 623 21 20

Departament Płatności Bezpośrednich
MRiRW

tel. 22 623 12 34

Zdjęcia: Laser_lotus-, WavebreakmediaMicro-,
Daniel Bahrmann-, Hansenn.Stock.adobe.com

¹ Art. 6 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Wystartowała wypłata zaliczek

17 października 2022 r. rozpoczęła się wypłata zaliczek na poczet płatności bezpośrednich, przejściowego wsparcia krajowego oraz działań obszarowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). W odpowiedzi na wnioski zgłaszane m.in. przez Polską Komisję Europejską wydała rozporządzenie¹, które umożliwia wypłatę zaliczek za 2022 r. w zwiększonej wysokości.

W przypadku płatności bezpośrednich maksymalna wysokość zaliczki może wynieść 70 proc – tak jak w roku ubiegłym – natomiast w przypadku płatności PROW jest to 85 proc. Mając na uwadze trudną sytuację rolników, wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podjął decyzję o wypłacie zaliczek w 2022 r. w maksymalnej wysokości przewidzianej w przepisach unijnych.

Zaliczki są wypłacane na poczet wszystkich płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego, do powierzchni gruntów/liczby zwierząt

zgłoszonych do płatności i zweryfikowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, tj. po kontrolach administracyjnych i kontrolach na miejscu (wymóg zakończenia kontroli wynika z przepisów UE).

W przypadku PROW zaliczki są wypłacane dla:

- poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” PROW 2014-2020;
- działania *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* PROW 2014-2020;
- działania *Rolnictwo ekologiczne* PROW 2014-2020;
- działania *Płatności dla obsza-*

rów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami PROW 2014-2020;

- działania *Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne* PROW 2014-2020.

Zgodnie z przepisami UE wypłata zaliczek potrwa do końca listopada br., a 1 grudnia br. rozpocznie się realizacja pozostałych płatności za 2022 r.

Departament Płatności Bezpośrednich

MRiRW

tel. 22 623 12 34

Zdjęcie: Studio v-zwoelf.Stock.adobe.com

¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1352 z 3 sierpnia 2022 r. ustanawiające, odnośnie do roku 2022, odstępstwo od art. 75 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do poziomu zaliczek z tytułu płatności bezpośrednich oraz z tytułu środków obszarowych i działań związanych ze zwierzętami w ramach rozwoju obszarów wiejskich.

Wypłata zaliczek potrwa do końca listopada br., a 1 grudnia br. rozpocznie się realizacja pozostałych płatności za 2022 r.

Projektowane stawki płatności bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego za 2022 r.

30 września 2022 r. Europejski Bank Centralny opublikował kurs wymiany, po którym przeliczane są płatności bezpośrednie i przejściowe wsparcie krajowe za 2022 r. Kurs ten wynosi 4,8483 zł za 1 EUR i jest wyższy od ubiegłorocznego (4,6197 zł za 1 EUR).

Całkowita pula środków na płatności bezpośrednie i przejściowe wsparcie krajowe za 2022 r. wynosi ok. 16,96 mld zł (o ok. 1,32 mld zł więcej niż w 2021 r.).

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały projekty rozporządzeń określających stawki poszczególnych płatności:

1. Jednolita płatność obszarowa 518,01 zł/ha;
2. Płatność za zazielenienie 347,66 zł/ha;
3. Płatność dla młodego rolnika 360,91 zł/ha;

4. Płatność dodatkowa 196,14 zł/ha;
5. Płatność do bydła 363,16 zł/szt.;
6. Płatność do krów 467,35 zł/szt.;
7. Płatność do owiec 121,47 zł/szt.;
8. Płatność do kóz 51,05 zł/szt.;
9. Płatność do roślin strączkowych na ziarno 673,50 zł/ha;
10. Płatność do roślin pastewnych 515,26 zł/ha;
11. Płatność do chmielu 2257,46 zł/ha;
12. Płatność do ziemniaków skrobiowych 1761,46 zł/ha;
13. Płatność do buraków cukrowych 1806,58 zł/ha;

14. Płatność do pomidorów 3601,68 zł/ha;
15. Płatność do truskawek 1575,39 zł/ha;
16. Płatność do lnu 748,91 zł/ha;
17. Płatność do konopi włóknistych 274,82 zł/ha;
18. Płatność do tytoniu – Virginia 3,38 zł/kg;
19. Płatność do tytoniu – pozostały tytoń 2,44 zł/kg;
20. Uzupełniająca płatność podstawowa 41,10 zł/ha.

Departament Płatności Bezpośrednich

MRiRW

tel. 22 623 12 34

Zdjęcia: Fotolia, Aleksandr Lesik-, Piotrowlak-, Tarasgarkusha-, Dusan Kostic-, Lukas-, Littlewolf1989-,

LBanacki Stock.adobe.com

Nowe przepisy UE korzystne dla plantatorów ziemniaka

W połowie lipca br. weszły w życie cztery nowe rozporządzenia wykonawcze Komisji Europejskiej, w których zostały ustalone środki zwalczania agrofagów kwarantannowych ziemniaka. Przepisy jednego z nich wprowadzają istotne zmiany, określające środki zwalczania bakterii *Clavibacter sepedonicus* (bakteriozy pierścieniowej ziemniaka) – zostały złagodzone przepisy UE dotyczące polskich ziemniaków przemieszczanych do innych państw Unii.

Zmiany obejmują:

- zakres badań, które są niezbędne do potwierdzenia, że przesyłka ziemniaków jest wolna od bakterii *Clavibacter sepedonicus*;

- rodzaj dokumentu poświadczającego spełnienie tego wymogu – dokumentem potwierdzającym, że przemieszczane bulwy ziemniaka, pochodzące z obszarów o wysokim stopniu zakażenia bakterią *Clavibacter sepedonicus*, są wolne od tej bakterii, jest paszport roślin.

W przypadku wysyłki ziemniaków innych niż sadzeniaki (konsumpcyjne, przemysłowe):

- badaniu pod kątem bakterii *Clavibacter sepedonicus* jest poddawana tylko przemieszczana partia ziemniaków;
- dokumentem potwierdzającym spełnienie tego wymogu jest paszport roślin, który zastąpił wcześniej obowiązujące zaświadczenie.

Przepisy rozporządzenia nie wprowadzają żadnych dodatkowych wymogów w stosunku do ogólnych warunków swobodnego przemieszania sadzeniaków na terytorium Unii Europejskich. Paszport roślin – etykieta urzędowa – jest dokumentem dołączanym obligatoryjnie do wszystkich przemieszczanych w Unii sadzeniaków ziemniaka, niezależnie od miejsca i kraju ich wyprodukowania, czy też miejsca i kraju ich przeznaczenia.

Ważną rolę podczas zmiany przepisów w opisywanym zakresie odegrało Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) we współpracy z Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa

letnie działania podejmowane zarówno przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) – m.in. coroczne kontrole upraw i badanie prób bulw pod kątem obecności tej bakterii – jak i podmioty działające w sektorze ziemniaka – coraz bardziej powszechne używanie do nasadzeń materiału o znanym statusie zdrowotności, przestrzeganie zasad higieny przy produkcji ziemniaków, przestrzeganie obowiązków kwarantannowych itp.

■ Poprawa zdrowotności polskich ziemniaków

Efekty opisywanych działań instytucji zaangażowanych w poprawę zdrowotności polskich ziemniaków są następujące:

- Duży spadek poziomu występowania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka w Polsce, szczególnie na przestrzeni ostatnich 10 lat. Spadek ten niewątpliwie przyczynił się do opisywanego złagodzenia wymagań przy wysyłce polskich ziemniaków do innych państw Unii.

- Spadek dotyczy w szczególności ziemniaków towarowych (konsumpcyjnych i przemysłowych) – w latach 2012-2015 odsetek partii porażonych w stosunku do przebadanych kształtował się na poziomie ok. 10 proc., a w roku 2021 był ponad dwupółkrotnie niższy niż w ww. okresie i wynosił 3,9 proc.

W odniesieniu do wyprodukowa-

Duży spadek poziomu występowania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka w Polsce, szczególnie na przestrzeni ostatnich 10 lat, przyczynił się do złagodzenia wymagań przy wysyłce polskich ziemniaków do państw Unii

(GIORiN). MRiRW wielokrotnie występowało do Komisji Europejskiej o złagodzenie obowiązujących wymagań przy wysyłce polskich ziemniaków do innych państw Unii.

Złagodzenie tych wymagań byłoby niemożliwe, gdyby nie wielo-

nych w Polsce sadzeniaków ziemniaka odsetek partii porażonych w stosunku do przebadanych kształtował się corocznie na stosunkowo niskim poziomie i wynosił ok. 0,1-0,2 proc. Dlatego też odstąpiono od ustalenia dodatkowych wymagań dla polskich sadzeniaków przemieszczanych w obrębie Unii.

■ Jak zapobiegać agrofagom ziemniaka?

Pomimo tak dużego spadku wykryć bakterii w produkowanych w Polsce ziemniakach towarowych (co jest ogromnym sukcesem, w szczególności biorąc pod uwagę poziom występowania bakterii w 2004 r., roku przystąpienia Polski do Unii – 23,6 proc.), częstotliwość występowania *Clavi-*

bacter sepedonicus nadal jest znacząco wyższa niż w innych państwach Unii, gdzie średnia wykryć bakteriozy pierścieniowej w takich ziemniakach w 2021 r. wynosiła 0,56 proc. Dlatego niezbędne jest podejmowanie dalszych działań mających na celu podnoszenie zdrowotności polskich ziemniaków.

Kluczowe jest więc, prowadzące do obniżenia poziomu występowania agrofagów kwarantannowych ziemniaka:

- wykorzystywanie do nasadzeń materiału o znanym statusie zdrowotności;
- przestrzeganie zasad higieny obejmującej czyszczenie i dezynfekcję maszyn oraz przechowalni;
- przestrzeganie obowiązków kwarantannowych – w przypadku

ewentualnego wykrycia agrofaga kwarantannowego w danym miejscu produkcji.

■ Zwalczanie pozostałych agrofagów ziemniaka w przepisach UE

W pozostałych trzech rozporządzeniach zostały ustalone środki zwalczania pozostałych agrofagów kwarantannowych ziemniaka, czyli: *Globodera rostochiensis* i *G. pallida* (mątwika ziemniaczanego i mątwika agresywnego), *Synchytrium endobioticum* (raka ziemniaka), *Ralstonia solanacearum* (śluzaka).

Główny Inspektorat Ochrony Roślin
i Nasiennictwa
tel. 22 652 92 90

Zdjęcie: Natarra.Stock.adobe.com

Projekt AGROBANK

Przykład systemu zarządzania narodowymi zasobami genowymi roślin użytkowych

Po blisko czterech latach intensywnych prac badawczych i informatycznych dobiega końca realizacja projektu *Stworzenie bioinformatycznego systemu zarządzania narodowymi zasobami genowymi roślin użytkowych oraz rozwój kapitału społecznego i gospodarczego Polski poprzez ochronę i wykorzystanie tych zasobów w procesie świadczenia usług doradztwa rolniczego*, w skrócie nazywanego AGROBANK.

Liderem i koordynatorem projektu jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR), współpracujące z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowym Instytutem Badawczym w Radzikowie (IHAR-PIB), Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Siecio-

wym afiliowanym przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu oraz Fundacją Kaleckiego w Warszawie. Projekt został sfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu GOSPOSTRATEG 1, w kwocie ponad 9,8 mln zł.

■ AGROBANK – zarządzanie zasobem genowym

Projekt jest skierowany do rolników, doradców rolniczych, hodowców roślin, naukowców oraz instytucji działających w sektorze rolniczym, a w szczególności do jednostek doradztwa rolniczego oraz IHAR-PIB.

Dzięki wypracowanym w projekcie AGROBANK rozwiązaniom zwiększą się możliwości wykorzystania zasobów genowych roślin użytkowych. Osiągnięte efekty projektu umożliwią lepsze zarządzanie zasobem, powiązane z informacją dotyczącą procedur gromadzenia, przechowywania, walo-

ryzacji wiedzy tradycyjnej z nimi związanej oraz kompleksowego opracowania danych i udostępnienia z wykorzystaniem rozbudowanego systemu bioinformatycznego, wspierającego Platformę Innowacji w zakresie Zasobów Genetycznych Roślin Użytkowych.

■ AGROBANK – wkład w cyfryzację badań i usług doradczych

W ramach projektu został zakupiony sprzęt oraz zostały zbudowane dwie aplikacje informatyczne: do genotypowania i fenotypowania. System ten będzie wyko-

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, jak również regionalne i tradycyjne, do uprawy w mniejszych powierzchniowo gospodarstwach rolnych lub gospodarstwach ekologicznych. Charakterystyka tych odmian jest dostępna w bazie danych systemu Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych w Radzikowie (KCRZG). Użytkownicy tej aplikacji będą również mieli możliwość monitorowania stanu uprawy i prognozowania plonu. W kolejnych latach aplikacja „Wybór odmiany”

obecnie priorytetem, jako jedno z najlepszych narzędzi dla budowania skutecznego funkcjonowania systemu transferu wiedzy i innowacji (AKIS – ang. *Agriculture Knowledge and Innovation System*) w rolnictwie i w przetwórstwie rolno-spożywczym.

■ AGROBANK – praktyczna promocja bioróżnorodności

W ramach projektu AGROBANK była prowadzona szeroka kampania o charakterze informacyjno-promocyjnym. Jej celem była promocja i zachęcenie do korzystania z opracowanych i proponowanych w projekcie rozwiązań, mających pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój rolnictwa. Przeprowadzone zostały szkolenia oraz szereg spotkań dla doradców rolniczych. Efekty projektu były prezentowane na targach i wystawach rolniczych. We współpracy z wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego (ODR) zostały założone poletka demonstracyjne, na których wysiewano i zbierano plony dawnych gatunków i odmian roślin zbożowych, w tym pszenicy, jęczmienia i owsa. Podczas Krajowych Dni Pola Poświętne 2023, Dni Otwartych Drzwi, wystaw i targów rolnych w poszczególnych ODR na terenie całego kraju poletka te stanowiły praktyczną bazę edukacyjną dla rolników, doradców rolnych, uczniów, studentów, nauczycieli szkół i uczelni rolniczych oraz wszystkich zainteresowanych.

■ AGROBANK – wystawy dawnych gatunków i odmian

Zebrane kolekcje posłużyły m.in. do przygotowania ekspozycji ponad 50 starych gatunków i odmian zbóż. CDR zaprezentowało je 31 sierpnia br. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Bliźniaczą wystawę CDR zorganizował w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Gołdówce. Została

Bioróżnorodność pszenicy badanej w ramach projektu AGROBANK przez zespół prof. Elżbiety Czembor i prof. Jerzego H. Czembor

rzystywany w Banku Genów IHAR-PIB w Radzikowie do rejestracji i przechowania wycofanych i pojawiających się na rynku nasion roślin użytkowych.

Trzecia aplikacja – „Wybór odmiany” – umożliwi doradcom rolniczym i rolnikom dobór szczególnie rekomendowanych odmian do uprawy w określonych przez nich warunkach glebowo-klimatycznych. Są to zarówno współczesne odmiany rekomendowane z listy odmian zarejestrowanych przez

będzie rozwijana o nowe funkcjonalności. Zostanie ponadto zintegrowana z innymi narzędziami informatycznymi stosowanymi w doradztwie poprzez Internetową Platformę Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin (w skrócie: eDWIN).

Wdrożenie i udostępnienie aplikacji zbudowanych w ramach projektu AGROBANK jest kolejnym krokiem w postępującej cyfryzacji usług doradczych i badawczych. Cyfryzacja w tym obszarze jest

ona otwarta 5 września br. podczas Centralnej Inauguracji Roku Szkolnego 2022/2023 dla szkół rolniczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wystawy starych gatunków i odmian zbóż będą dalej udostępniane zwiedzającym, m.in. w szkołach i uczelniach rolniczych, tj. na Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Studzieńcu, Zduńskiej Dąbrowie, Sandomierzu, Siennicy Różanej.

■ AGROBANK – strategia transferu wiedzy i innowacji

Poza rozwiązaniami w zakresie zarządzania zasobem genowym, cyfrowych aplikacji i promocji bioróżnorodności, w ramach projektu AGROBANK opracowano również *Strategię procesu transferu wiedzy i innowacji w zakresie zwiększenia wykorzystania zasobów sieci banku genów IHAR-PIB w praktyce rolniczej w Polsce do 2028 roku*. Strategia dotyczy przede wszystkim działań CDR i IHAR-PIB (w którego strukturze znajduje się m.in. Krajowe Centrum Roślinnych Zasobów Genowych), które będą realizowane we współpracy z innymi partnerami z sektora rolno-spożywczego, działającymi w obszarze produkcji roślinnej. Celem strategii jest wypracowanie mechanizmów zwiększenia wartości gospodarczej i finansowej zasobów banku genów IHAR w ścisłej współpracy z systemem publicznego doradztwa rolniczego poprzez:

- wykorzystanie mechanizmów transferu wiedzy w rolnictwie w zakresie działania IHAR-PIB i CDR w oparciu o system publicznego doradztwa rolniczego, wspieranego przez wdrożenie platformy bio-

informatycznej jako narzędzia transferu;

- wypracowanie długoterminowych działań strategicznych IHAR-PIB i CDR, mających na celu wspieranie bioróżnorodności w produkcji roślinnej w rolnictwie, w powiązaniu z mechanizmami rynkowymi dominującymi w podsektorze nasiennictwa w Polsce;

- wypracowanie propozycji wspólnych działań dla uczestników systemu ochrony zasobów genowych i nasiennictwa, nieuczestniczących w realizacji projektu AGROBANK.

■ AGROBANK – konferencja międzynarodowa

W projekcie AGROBANK wiele miejsca poświęcono roli bioróżnorodności w rolnictwie i środowisku przyrodniczym. Znaczenie dawnych gatunków i odmian roślin uprawnych jest również istotne dla jej utrzymania w produkcji rolniczej. Dotychczasowe dążenie do wzrostu produkcji roślinnej w Polsce i na świecie jest związane z szerokim stosowaniem intensywnych metod agrotechnicznych, ograniczaniem liczby gatunków i odmian roślin uprawnych na dużych arealach oraz zawężaniem ich puli genowej. Bogactwo gatunkowe roślin uprawnych pozwala tworzyć płodozmiany i zabezpieczać rolników przed utratą plonu w niekorzystnych warunkach klimatycznych, a ludność przed ryzykiem głodu. Są to obecnie kwestie o znaczeniu globalnym, stąd podczas realizacji projektu konsorcjum prowadziło współpracę z ekspertami z różnych krajów, a na zakończenie projektu CDR zorganizowało w Warszawie międzynarodową konferencję.

Konferencja *Bioróżnorodność – szansa i wyzwanie dla bezpiecznej i efektywnej produkcji*

rolnej w świetle zmian klimatycznych i rosnących potrzeb żywnościowych odbyła się w drugiej połowie września br. Patronat honorowy nad konferencją objął wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk.

W trakcie konferencji referaty wygłosili wybitni naukowcy i specjaliści z dziedziny hodowli roślin, genetyki roślin i bioróżnorodności z Polski, USA, Holandii, Niemiec, Czech i Włoch. W trakcie paneli dyskusyjnych omówiono znaczenie banków genów dla zachowania światowego dziedzictwa produkcji rolnej, zagrożeń wynikających z utraty bioróżnorodności, trendów dotyczących produkcji zbóż, w tym pszenicy jako podstawowego źródła białka oraz roli doradztwa rolniczego w procesie upowszechniania stosowania metod inteligentnego rolnictwa oraz nowych technologii w produkcji rolnej. Ponadto została przedstawiona koncepcja budowy platformy usług cyfrowych dla rolnictwa *Portal Rolnika* rolnik.gov.pl.

■ Podsumowanie

Podsumowując realizację projektu AGROBANK, można stwierdzić, że projekt trafnie wpisał się w podstawowe cele Wspólnej Polityki Rolnej na najbliższe lata, tj.: troskę o środowisko, zachowanie krajobrazu i bioróżnorodności biologicznej, ochronę jakości żywności i zdrowia, określone także w Krajowym Planie Strategicznym na lata 2023-2027.

Szczegółowe informacje o projekcie dostępne są na stronie: www.agrobank.cdr.gov.pl.

Departament Innowacji, Cyfryzacji
i Transferu Wiedzy
MRIrW

tel. 22 623 21 20

Zdjęcie: archiwum MRIrW

Program dla szkół

Zmiany w zakresie realizacji dostaw w roku szkolnym 2022/2023

24 sierpnia br. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w którym został określony szczegółowy zakres zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR), związanych z wdrożeniem w Polsce *Programu dla szkół* w kolejnym roku szkolnym 2022/2023, a także tryb realizacji tych zadań.

W rozporządzeniu z 11 sierpnia 2022 r. w sprawie *szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół* (Dz. U. poz. 1770) przewidziano rozwiązania co do zasady zbieżne z tymi, które miały zastosowanie w poprzednich latach szkolnych. Wprowadzono m.in. rozwiązania korzystne dla podmiotów, które będą ubiegały się o pomoc udzielaną z tytułu realizacji dostaw porcji udostępnianych dzieciom w ramach *Programu dla szkół* w roku szkolnym 2022/2023.

■ Co się zmienia?

Różnice, które wprowadza nowe rozporządzenie, dotyczą:

- dostosowania do kalendarza roku szkolnego 2022/2023 terminów wykonania niektórych czynności przez podmioty biorące udział w *Programie dla szkół*;
- wyznaczenia terminu składania przez szkoły planujące samodzielnie zaopatrywać się w porcje udostępniane dzieciom w ramach *Pro-*

gramu dla szkół określonych oświadczeń, na dzień przypadający 14 dni po terminie składania przez zatwierdzonych dostawców kopii umów zawieranych ze szkołami podstawowymi (zmiana ta umożliwi wzięcie udziału w programie dla szkół również tym szkołom podstawowym, które pierwotnie zamierzały brać udział w *Programie dla szkół*, pozyskując owoce i warzywa lub mleko docelowo udostępniane dzieciom od zatwierdzonych dostawców lecz żaden z tych dostawców nie zdecydował się na zawarcie z nimi umowy w stosownym terminie – w konsekwencji szkoły podstawowe będą miały możliwość zgłoszenia się również po tym terminie do udziału w programie w charakterze podmiotów samodzielnie zaopatrujących się w porcje udostępniane dzieciom, upoważnionych do ubiegania się o pomoc z tego tytułu);

- wprowadzenia możliwości udostępniania w danym semestrze porcji owoców i warzyw oraz mleka w okresach obejmujących po 8, 9 oraz 13 i 14 tygodni (uregulowania obowiązujące w poprzednich latach przewidywały możliwość udostępniania w okresach dziesięcio-, jedenasto- i dwunastotygodniowych – zmiana ta ma na celu zapewnienie zatwierdzonemu dostawcom możliwości bardziej zoptymalizowanego wykorzystania zaplecza logistycznego do realizacji dostaw porcji docelowo udostępnianych w ramach *Programu dla szkół*);

- ograniczenia udziału porcji obejmujących produkty charakteryzujące się wyższymi kosztami zakupu i dystrybucji, tj. marchew (- 4), rzodkiewki (- 3), pomidory (- 2) oraz kalarepa (- 2), a także mleko białe (- 11) i serek twarogowy (- 1);

- zmniejszenia liczby porcji udostępnianych w ramach *Programu dla szkół* do 56 porcji rocznie w przeliczeniu na 1 dziecko – w przypadku komponentu mlecznego (z 67 w roku szkolnym 2021/2022) oraz do 68 porcji – w przypadku komponentu owocowo-warzywnego (z 76 w roku szkolnym 2021/2022), (zmiana ta jest konsekwencją zmiany kosztów porcji udostępnianych w ramach komponentu owocowo-warzywnego oraz komponentu mlecznego *Programu dla szkół*, którymi posłużono się w celu kalkulacji stawek pomocy udzielanej za udostępnienie jednej porcji, ustalonych dla każdego z ww. komponentów, dokonanej na etapie opracowania rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 2022 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2022/2023 (Dz. U. poz. 1148)).

Departament Rynków Rolnych

MRiRW

tel. 22 623 18 45

Sukces instytutów badawczych nadzorowanych przez MRiRW

Ministerstwo Edukacji i Nauki ogłosiło wyniki ewaluacji jednostek naukowych. Spośród instytutów badawczych nadzorowanych przez MRiRW jeden z nich (Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy) otrzymał kategorię A+, a 7 jednostek otrzymało kategorię A.

Kompleksową ocenę jednostek naukowych przeprowadziła Komisja Ewaluacji Nauki (KEN). Zanalizowane zostały osiągnięcia naukowe jednostek za lata 2017-2021 w obrębie poszczególnych dyscyplin.

■ Kryteria oceny

Oceny dokonano na podstawie kryteriów:

- poziom naukowy prowadzonej działalności – artykuły naukowe,

monografie, redakcja monografii i autorstwo rozdziałów w monografiach, patenty na wynalazki:

- efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych – wielkość środków pozyskanych na projekty badawcze, komercjalizacja wyników badań, prace naukowe na zlecenie podmiotów spoza sektora szkolnictwa wyższego i nauki;

- wpływ działalności naukowo-badawczej na funkcjonowanie

społeczeństwa i gospodarki.

W efekcie przeprowadzonej ewaluacji każdemu ocenianemu podmiotowi została przyznana kategoria A+, A, B+, B lub C. A+ jest kategorią najwyższą, a C – najniższą.

Kategoria przyznana danemu podmiotowi warunkuje jego pozycję w systemie nauki i szkolnictwa wyższego, zależą od niej bowiem liczne uprawnienia jednostki, m.in. w zakresie nadawania stopni naukowych czy zgłaszania kandydatów do różnego rodzaju zespołów doradczych i nadzorujących w obrębie systemu nauki i szkolnictwa wyższego.

Kategoria jest także składową algorytmu, na podstawie którego

jest obliczana wysokość subwencji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki.

■ Ewaluacja instytutów nadzorowanych przez MRiRW

Ewaluacji zostały poddane także instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju

Wsi. Aż 8 jednostek otrzymało co najmniej kategorię A, w tym Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy otrzymał kategorię A+.

W tabeli jest zamieszczona pełna lista poddanych ewaluacji instytutów nadzorowanych przez MRiRW wraz z reprezentowaną

dyscypliną naukową i uzyskaną kategorią.

Departament Innowacji, Cyfryzacji
i Transferu Wiedzy
MRiRW
tel. 22 623 21 20

Zdjęcie: Alphaspirit.Stock.adobe.com

Nazwa instytutu	Dyscyplina	Kategoria naukowa
Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Waława Dąbrowskiego – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	A
Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Waława Dąbrowskiego – Państwowy Instytut Badawczy	technologia żywności i żywienia	A
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy	ekonomia i finanse	B
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	B+
Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	A
Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	B+
Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza	zootechnika i rybactwo	A
Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy	inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka	B+
Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	B+
Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	A
Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy	rolnictwo i ogrodnictwo	A
Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy	zootechnika i rybactwo	A+
Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy	zootechnika i rybactwo	A
Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy	weterynaria	A

Nie marnuj żywności. Szkoda planety!

Kampania informacyjna MRiRW

Celem prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kampanii informacyjnej „Nie marnuj żywności. Szkoda planety!” jest uświadamianie skali i znaczenia problemu konsumentom, którzy odpowiadają za aż 60 proc. strat. Ograniczanie marnowania jedzenia na każdym etapie łańcucha produkcyjnego jest kluczowe zwłaszcza dziś, gdy walczymy o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego na świecie i zmagamy się z rosnącymi cenami żywności.

Podczas konferencji prasowej na temat rozpoczętej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kampanii dotyczącej problemu marnotrawstwa żywności, wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk przytoczył wyniki badań. Wynika z nich, że na świecie rocznie marnuje się około 1/3 produkowanej żywności nadającej się do spożycia, czyli około 1,3 mld ton. W Polsce zaś rocznie marnuje się prawie 5 mln ton.

– *Co jest istotne – aż 60 proc. wynika z działalności samych konsumentów – zaznaczył wicepremier Kowalczyk. Pozostałe 40 proc. marnuje się na etapach produkcji, przetwórstwa i dystrybucji żywności.*

W Polsce wyrzucamy do kosza 3 mln ton jedzenia rocznie. Najczęściej pieczywo, za nim zaś plasują się kolejno świeże owoce, warzywa, wędliny i napoje mleczne.

Aby uświadomić sobie skalę problemu wyrzucania jedzenia w polskich gospodarstwach domowych, warto uzmysłowić sobie, że prawie 3 mln ton rocznie żywności w koszu, to tak jakby trafiłoby do niego co sekundę 184 bochenki chleba lub 92 kg jedzenia lub 3 tys. złotych.

Mało kto z nas jest świadomy, że marnowanie żywności wpływa niekorzystnie nie tylko na stan naszych portfeli, lecz także na nasze środowisko naturalne. Marnowana na całym świecie żywność odpowiada za 8 proc. globalnej emisji CO₂. Wyrzucanie żywności to także

marnuj żywności – szkoda planety!” upowszechniamy zasadę 4P, czyli:

- planowanie zakupów z wyprzedzeniem;
- przetwarzanie żywności w celu wydłużenia jej trwałości;
- przechowywanie produktów w odpowiednich warunkach, sprawdzanie daty ważności;
- podzielenie się zbędną żywnością.

Ograniczanie marnowania jedzenia na każdym etapie łańcucha produkcyjnego jest kluczowe – zwłaszcza dziś, gdy walczymy o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego na świecie

Marnowanie żywności wpływa niekorzystnie nie tylko na stan naszych portfeli, lecz także na nasze środowisko naturalne – podkreślał wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podczas konferencji prasowej rozpoczynającej kampanię dot. problemu marnotrawstwa żywności

straty energii i wody. Dzięki niemarnowaniu żywności możemy mniej intensywnie produkować, a jednocześnie wyżywić więcej osób.

■ Zasada 4P

W ramach prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kampanii informacyjnej „Nie

w obliczu zachwianych łańcuchów dostaw i kiedy rosną ceny energii oraz surowców – a co za tym idzie – żywności.

Departament Komunikacji i Promocji

MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Polski handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi

Dane wstępne z I półrocza 2022 r.

Wartość polskiego eksportu była o 19 proc. wyższa niż rok wcześniej, a importu – wyższa o 31 proc. Saldo obrotów w polskim handlu zagranicznym było ujemne. Tradycyjnie najwięcej artykułów rolno-spożywczych sprzedano do Niemiec, stamtąd też najwięcej ich importowano.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w pierwszym półroczu 2022 r. całkowita wartość polskiego eksportu wyniosła 165,4 mld EUR (765,5 mld zł) i była o 19 proc. wyższa niż rok wcześniej. Udział eksportu towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 13,2 proc. Dla porównania, w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. był to poziom 12,8 proc.

W okresie styczeń – czerwiec 2022 r. wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych wyniosła 21 914 mln EUR, co oznaczało wzrost o ok. 24 proc. w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. W okresie styczeń – czerwiec 2021 r. wartość zagranicznej sprzedaży była na poziomie 17 736 mln EUR.

Sprzedaż do państw Unii Europejskiej (bez Wielkiej Brytanii) wzrosła w tym okresie o 2 proc., do wartości 16 313 mln EUR. W strukturze eksportu rolno-spożywczego udział państw UE w porównaniu do poprzedniego roku zwiększył się z 71,8 do 74,4 proc.

■ Eksport do Niemiec

W pierwszym półroczu 2022 r. tradycyjnie najwięcej artykułów rolno-spożywczych sprzedano do Nie-

mieć. Wartość eksportu do tego państwa wyniosła 5 450 mln EUR i w porównaniu do pierwszego półrocza 2021 r. był to wzrost o około 26 proc. (w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. – 4 338 mln EUR). Eksport do Niemiec stanowił blisko 25 proc. wartości całego eksportu rolno-spożywczego zrealizowanego w pierwszym półroczu bieżącego roku.

- mięsa drobiowego (7,7 proc.);
- kukurydzy (5,5 proc.);
- ryb wędzonych, głównie łososia (5,4 proc.);
- karmy dla zwierząt, głównie dla psów i kotów (5,1 proc.);
- wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli (4,9 proc.);
- czekolady i wyrobów zawierających kakao (4,3 proc.);
- surowego mleka i śmietany (3,7 proc.);
- pszenicy (3,2 proc.);
- filetów rybnych i mięsa rybiego (2,9 proc.);
- mięsa wołowego (2,8 proc.);
- syropów cukrowych (2,8 proc.).

Jesteśmy znaczącym eksporterem mięsa, głównie drobiowego, na rynek wewnętrzny UE i do krajów trzecich

Na rynek niemiecki najwięcej (wartościowo) sprzedano:

- papierosów (udział w eksporcie rolno-spożywczym do Niemiec wyniósł 8,2 proc.);

Znaczący, bo blisko 3-krotny, wzrost wartości sprzedaży do Niemiec odnotowano w przypadku ziarna kukurydzy oraz pszenicy. O ponad 50 proc. wzrosła wartość

eksportu mięsa drobiowego, surowego mleka i śmietany oraz karmy dla zwierząt. O około 25 proc. spadła wartość sprzedaży papierosów oraz przetworzonych i konserwowanych ryb.

■ Ekspert do Wielkiej Brytanii

Na drugim miejscu wśród odbiorców polskich produktów rolno-spożywczych znalazła się Wielka Brytania (która już nie jest członkiem UE). W pierwszym półroczu 2022 r. sprzedano na ten rynek towary o wartości 1 763 mln EUR, tj. o 32 proc. więcej niż przed rokiem (w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. – 1 339 mln EUR).

niczych w tym m.in. herbatników i wafli (6,8 proc.);

- papierosów (3,9 proc.);
- kukurydzy (3,6 proc.).

W pierwszym półroczu 2022 r. odnotowano m.in. ponad 2-krotny wzrost wartości sprzedaży do Wielkiej Brytanii ziarna kukurydzy (z 31 do 63 mln EUR) oraz papierosów.

Wzrósł także eksport:

- o ok. 80 proc. mięsa drobiowego oraz margaryny;
- o 60 proc. karmy dla zwierząt;
- o 52 proc. mrożonych warzyw;
- o 46 proc. soków owocowych.

O 18 proc. spadła wartość eksportu lodów śmietankowych.

- mięso wołowe (4,1 proc.);
- czekoladę i wyroby zawierające kakao (3,9 proc.).

Największy, bo aż 4-krotny wzrost wartości eksportu z Polski do Holandii odnotowano w przypadku masła (wzrost z 11 do 44 mln EUR), 3-krotnie wzrosła wartość sprzedaży zagęszczonego mleka i śmietany – głównie w proszku (z 12 do 36 mln EUR), natomiast 2-krotnie wzrosła wartość eksportu jaj ptasich w skorupkach (z 19 do 40 mln EUR).

Ponadto wzrosła wartość eksportu:

- mięsa drobiowego (o 61 proc.);
- mięsa wołowego (o 51 proc.);
- czekolady i innych wyrobów zawierających kakao (o 47 proc.).

Spadek wartości eksportu dotyczył niewielkiej liczby artykułów, w tym m.in.:

- jabłek (spadek o 47 proc.);
- piwa ze słodu (o 16 proc.);
- mięsa wieprzowego (o 13 proc.).

■ Ekspert do Francji

Na czwartym miejscu wśród największych odbiorców polskich towarów rolno-spożywczych znalazła się Francja. W pierwszym półroczu 2022 r. sprzedano ten rynek artykuły o wartości 1 384 mln EUR, co oznaczało wzrost o 30 proc. (w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. – 1 065 mln EUR) i udział w eksporcie na poziomie 6,3 proc.

W analizowanym okresie do Francji sprzedawano głównie:

- mięso drobiowe (udział 17 proc.);
- mięso konserwowe lub przetworzone (8,7 proc.);
- mięso wołowe (6,1 proc.);
- czekoladę i wyroby zawierające kakao (4,7 proc.);
- wyroby piekarnicze i cukiernicze (4,5 proc.).

Wzrost wartości sprzedaży miał miejsce w przypadku:

Znaczący wzrost wartości sprzedaży odnotowano w przypadku pszenicy oraz ziarna kukurydzy

Udział towarów z Polski w całym eksporcie rolno-spożywczym wyniósł 8 proc.

Wielka Brytania była odbiorcą głównie:

- mięsa drobiowego (udział w eksporcie rolno-spożywczym do Wielkiej Brytanii wyniósł 16 proc.);
- przetworzonego i konserwowanego mięsa (12 proc.);
- czekolady i wyrobów zawierających kakao (8,3 proc.);
- wyrobów piekarniczych i cukier-

■ Ekspert do Holandii

Trzecią pozycję zajęła Holandia. Do tego państwa sprzedano towary o wartości 1 479 mln EUR. Oznaczało to w porównaniu do poprzedniego roku wzrost o 42 proc. (w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. – 1 044 mln EUR) i udział w eksporcie na poziomie 6,8 proc.

Na rynek holenderski sprzedawano najczęściej:

- mięso drobiowe (udział 14 proc.);
- papierosy (7,4 proc.);
- kukurydzę (6,1 proc.);

- mięsa wołowego (o 79 proc.);
- mięsa drobiowego (o 68 proc.);
- alkoholu etylowego nieskażonego (o 67 proc.);
- przetworzonego i konserwowanego mięsa (o 54 proc.);

Spadek wartości eksportu odnotowano w przypadku:

- karmy dla zwierząt (o 38 proc.);
- filetów rybnych (o 15 proc.);
- papierosów (o 13 proc.).

■ Eksport do pozostałych państw UE

Na kolejnych miejscach pod względem wielkości eksportu były:

- Włochy – w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. sprzedano do tego państwa towary o łącznej wartości 1 064 mln EUR. Do Włoch sprzedawano najczęściej papierosy i mięso wołowe.
- Republika Czeska – w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. sprzedano do tego państwa towary o łącznej wartości 986 mln EUR. Republika Czeska była odbiorcą przede wszystkim mięsa drobiowego oraz wyrobów piekarniczych i cukierniczych (np. wafli, herbatników).
- Hiszpania – w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. sprzedano do tego państwa towary o łącznej wartości 740 mln EUR;
- Belgia – w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. sprzedano do tego państwa towary o łącznej wartości 563 mln EUR;
- Węgry – w okresie styczeń – czerwiec 2022 r. sprzedano do tego państwa towary o łącznej wartości 550 mln EUR.

Zarówno do Hiszpanii, Belgii jak i do Węgier trafiały przede wszystkim takie towary, jak papierosy oraz mięso drobiowe.

■ Eksport do pozostałych państw spoza UE

Z danych nt. eksportu tych państw

wynika, że poza Wielką Brytanią największą polską towarowo-spożywczych trafiło do:

- Ukrainy, osiągając wartość 441 mln EUR. Oznaczało to wzrost o 17 proc. w porównaniu z pierwszym półroczem 2021 r.
- Na drugim miejscu znalazły się Stany Zjednoczone Ameryki, gdzie wyeksportowano towary o łącznej wartości 361 mln EUR. W tym przypadku wartość eksportu wzrosła o 27 proc.

głównie z powodu znaczącego eksportu pszenicy.

- Z tego samego powodu 4-krotnie wzrósł eksport rolno-spożywczy do Mauretanii, osiągając poziom 26,6 mln EUR.
- Z kolei zwiększony eksport do Finlandii mieszaniny tłuszczów i olejów, karmy dla zwierząt oraz kukurydzy spowodował wzrost wartości sprzedaży do tego państwa o 72 proc. do poziomu 160 mln EUR.

Wzrosła również wartość eksportu czekolady i wyrobów zawierających kakao

- Istotnymi odbiorcami polskiej żywności spoza UE były również: Rosja (244 mln EUR), gdzie jednak odnotowano spadek wartości eksportu o 22 proc. oraz Arabia Saudyjska (215 mln EUR), w tym przypadku spadek wyniósł 35 proc.

Ponadto znaczący eksport odnotowano do: Izraela (186 mln EUR), Norwegii (141 mln EUR), Algierii (124 mln EUR), Szwajcarii (120 mln EUR) oraz do Chin (86 mln EUR).

- Największy, bo prawie 8-krotny wzrost wartości eksportu w porównaniu z I półroczem 2021 r., odnotowano w handlu z Kamerunem i Nigerią. Sprzedaż towarów do tych państw osiągnęła poziom 24 mln EUR w przypadku Kamerunu i 46,6 mln EUR – Nigerii,

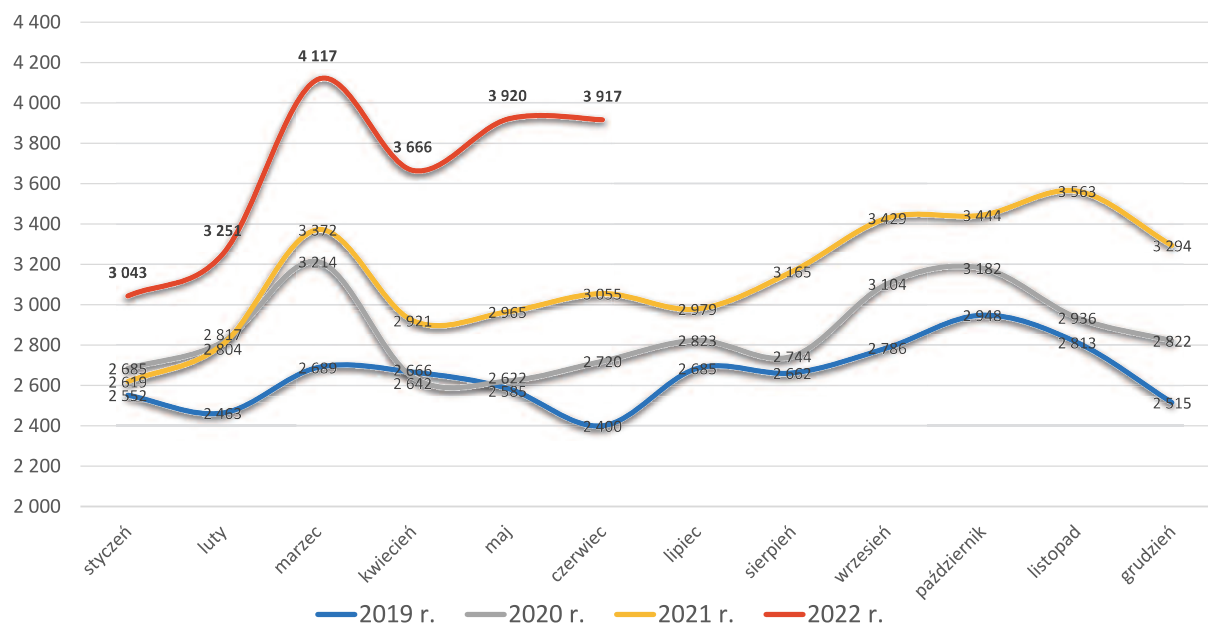
- Poza wymienionymi państwami odnotowano również istotny wzrost wartości sprzedaży towarów rolno-spożywczych z Polski m.in. do: Luksemburga (wzrost o 68 proc.), Wybrzeża Kości Słoniowej (o 66 proc.), Zjednoczonych Emiratów Arabskich (o 57 proc.), Hiszpanii (o 50 proc.), Mołdowy (o 50 proc.), Iraku (o 50 proc.) oraz Łotwy (o 49 proc.).
- Spadła wartość eksportu towarów rolno-spożywczych m.in. do: Algierii (o 53 proc.), Białorusi (o 38 proc.), Maroka (o 43 proc.), Arabii Saudyjskiej (o 35 proc.), Rosji (o 22 proc.) oraz do Chin (o 22 proc.).

■ Najczęściej eksportowane towary

W I półroczu 2022 r. pod wzglę-

mIn EUR Eksport z Polski towarów rolno-spożywczych w okresie 2019 - czerwiec 2022

dem wartości eksportowano z Polski głównie: mięso drobiowe, papierosy, wyroby piekarnicze i cukiernicze (głównie herbatniki, wafle), czekoladę i przetwory zawierające kakao, karmę dla zwierząt, syropy cukrowe i koncentraty białkowe, mięso wołowe, przetworzone i konserwowane mięso, kukurydzę, pszenicę, sery i twarogi, ryby wędzone (głównie łososia), przetwory spożywcze z mąki, mięso wieprzowe, wody w tym wody mineralne i gazowane, soki owocowe (głównie sok jabłkowy), surowe mleko i śmietanę, owoce mrożone oraz mleko i śmietana zagęszczone (głównie w proszku). Wartość eksportu wymienionych towarów stanowiła około 60 proc. ogólnego wywozu towarów rolno-spożywczych z Polski.

■ Towary, których znaczący wzrost lub spadek eksportu odnotowano

Duży wzrost eksportu do Polski artykułów rolno-spożywczych dotyczył następujących towarów:

- W porównaniu do I półrocza 2021 r. znacząco, bo 2,5-krot-

nie wzrosła wartość eksportu kukurydzy oraz masła.

- Wyraźnie wzrosła wartość zagranicznej sprzedaży: mleka i śmietany w proszku (o 67 proc.), mięsa drobiowego (o 60 proc.), mięsa wołowego (o 40 proc.), surowego mleka i śmietany (o 34 proc.), soków owocowych (o 32 proc.) oraz mięsa przetworzonego i konserwowanego (o 31 proc.).

Należy zwrócić uwagę, że wzrost wartości eksportu większości artykułów rolno-spożywczych wynikał przede wszystkim ze wzrostu ich cen.

Spadła wartość eksportu m. in.: jabłek (o 14 proc.), przetworzonych i konserwowanych ryb (o 13 proc.) oraz mięsa wieprzowego (o 2,1 proc.).

■ Dane ogólne nt. importu

Całkowita wartość importu w pierwszym półroczu 2022 r. wyniosła 177,0 mld EUR (814,6 mld zł), co oznaczało wzrost o 31 proc. w porównaniu do okresu styczeń – czerwiec 2021 r.

Udział artykułów rolno-spożywczych w wartości całego polskiego

importu stanowił 8,5 proc., zaś w tym samym okresie 2021 r. był on na poziomie 8,8 proc. W pierwszym półroczu 2022 r. zostały sprowadzone do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę 15 112 mln EUR, co oznaczało wzrost o 27 proc. w porównaniu do I półrocza 2021 r. (11 878 mln EUR).

Z państw Unii Europejskiej sprowadzono towary rolno-spożywcze o wartości 9 810 mln EUR, co oznaczało wzrost o 20 proc. w stosunku do okresu styczeń – czerwiec 2021 r. Udział przywozu z państw UE stanowił 65 proc. ogólnej wartości importu towarów rolno-spożywczych do Polski, rok wcześniej było to około 69 proc.

■ Państwa, z których pochodziły importowane towary

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski, tak jak w przypadku eksportu pochodziły głównie z następujących państw:

- Z Niemiec – ich wartość w I półroczu 2022 r. była na poziomie 2 901 mln EUR. Import z Niemiec w porównaniu do okresu sty-

czeń – czerwiec 2021 r. wzrósł o 18 proc. (w analogicznym okresie 2021 r. – 2 458 mln EUR) i stanowił 19 proc. importu rolno-spożywczego ogółem do Polski. Najwięcej pod względem wartości sprowadzono z Niemiec do Polski takich produktów jak: karma dla zwierząt, czekolada i wyroby zawierające kakao, mięso wieprzowe, kawa, syropy cukrowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (w tym m.in. pieczywo, herbatniki i wafle), przetwory spożywcze z mąki, sery, olej palmowy oraz tytoń przetworzony.

- W dalszej kolejności najwięcej towarów rolno-spożywczych sprowadzono do Polski z: Holandii, gdzie import osiągnął wartość 1 264 mln EUR; Ukrainy – 883 mln EUR, z Hiszpanii – 825 mln EUR; Włoch – 794 mln EUR; Norwegii – 592 mln EUR; Danii – 542 mln EUR.

- Znaczący udział w imporcie do Polski miały również: Belgia, Francja, Republika Czeska, Argentyna, Brazylia oraz Węgry. Import z wszystkich wymienionych wyżej państw stanowił około 70 proc. wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski w I półroczu 2022 r.

Z państw, z których Polska importowała najwięcej towarów, pochodziły głównie następujące artykuły:

- Z Holandii sprowadzono do Polski najwięcej: roślin żywych, kwiatów ciętych oraz oleju palmowego.
- Z Ukrainy: oleju słonecznikowego, kukurydzy oraz oleju sojowego; z Hiszpanii: owoców cytrusowych, oraz mięsa wieprzowego.
- Z Włoch: produktów zawierających tytoń lub nikotynę – przeznaczone do wdychania, a ponadto kawę oraz wino.
- Z Norwegii: ryb świeżych (głównie łososia) i filetów rybnych.
- Z Danii: mięsa wieprzowego

oraz żywych świń (głównie prosiąt).

■ Najczęściej sprowadzone do Polski towary

Z danych nt. towarów, których Polska sprowadziła najwięcej wynika, że:

- Pod względem wartości najważniejszymi towarami sprowadzanymi do Polski w I półroczu 2022 r. były: mięso wieprzowe, makuchy sojowe, karma dla zwierząt, ryby świeże, czekolada i wyroby zawierające kakao, syropy cukrowe, filety rybne, kawa, olej słonecznikowy, wyroby piekarnicze i cukiernicze (m. in. wafle, herbatniki), nasiona rzepaku, kukurydza, olej rzepakowy, tytoń nieprzetworzony oraz sery.
- Ponadto w znaczących ilościach importowano: owoce cytru-

gii. Czekolady i wyrobów zawierających kakao oraz syropów cukrowych również najwięcej sprowadzono z Niemiec.

- Ponadto filety rybne importowano głównie z Norwegii, kawę z Niemiec, olej słonecznikowy oraz kukurydżę sprowadzono z Ukrainy, wyroby piekarnicze i cukiernicze (w tym m.in. wafle i herbatniki) również z Niemiec, nasiona rzepaku importowano z Australii, zaś olej rzepakowy z Białorusi.

■ Państwa, których dotyczył wzrost i spadek importu

Wzrost importu do Polski artykułów rolno-spożywczych dotyczył następujących państw:

- W I półroczu 2022 r., za sprawą znaczącego importu z Australii nasion rzepaku, wartość importu to-

W znaczących ilościach importowano owoce cytrusowe

sowe, przetwory spożywcze z mąki, ryby mrożone, alkohol etylowy, pomidory, żywe świny oraz olej palmowy. Import tych towarów stanowił ponad 50 proc. całkowitej wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski.

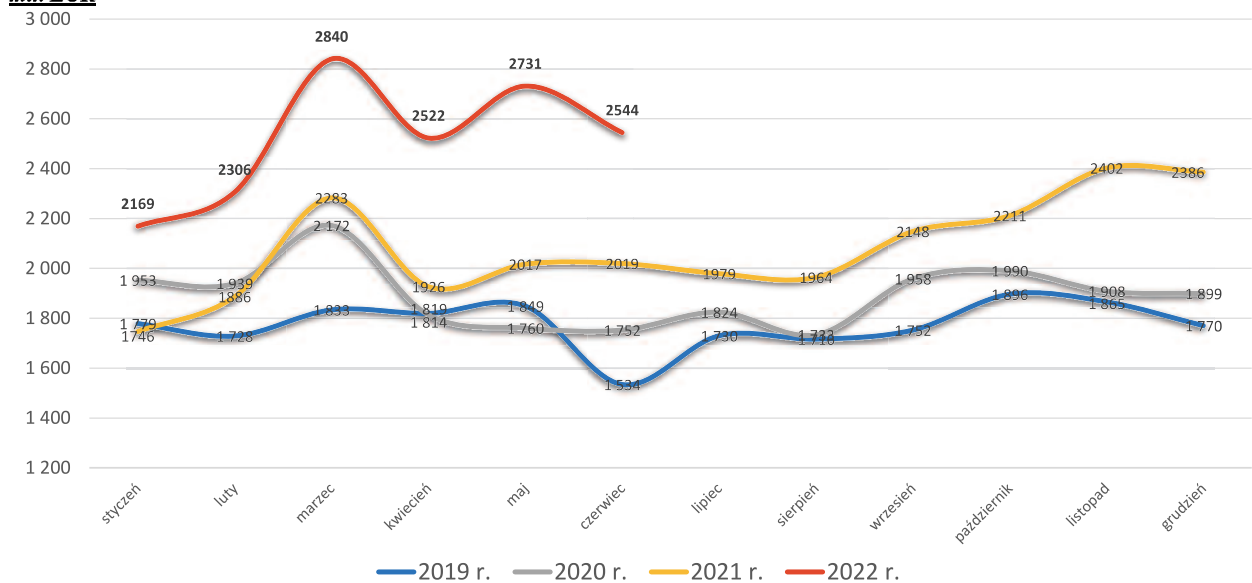
- Import mięsa wieprzowego pochodził głównie z Danii i Belgii, makuchów sojowych z Argentyny i z Brazylii, karmy dla zwierząt z Niemiec, ryb świeżych z Norwe-

warów rolno-spożywczych z tego państwa w porównaniu z I półroczem 2021 r. wzrosła blisko 6-krotnie, tj. z 21 do 118 mln EUR.

- Ponadto większy import oleju rzepakowego wpłynął na około 3-krotny wzrost wartości importu rolno-spożywczego z Białorusi do poziomu około 100 mln EUR.
- Ponad 2,5-krotny wzrost wartości importu z Ukrainy był spowodowany przede wszystkim zwią-

Import do Polski towarów rolno-spożywczych w okresie 2019 - czerwiec 2022

szonymi zakupami oleju słonecznikowego oraz kukurydzy. Oznaczało to, że wartość importu z Ukrainy wzrosła z 330 do 883 mln EUR.

- Z kolei o 73 proc. wzrosła wartość importu z Kazachstanu z poziomu 31 do 55 mln EUR, na co wpłynął większy niż rok wcześniej import do Polski nasion Inu.

- Zwiększony import oleju rzepakowego oraz nasion rzepaku wpłynął na wzrost wartości importu z Rumunii o 63 proc. do poziomu 161 mln EUR.

- Wartość importu towarów rolno-spożywczych do Polski wzrosła również m.in. z takich państw jak: Maroko (o 61 proc., do wartości 70 mln EUR), Kolumbia (o 60 proc., do 85 mln EUR), Paragwaj (o 54 proc., do 109 mln EUR), Wietnam (o 52 proc., do 139 mln EUR), Litwa (o 46 proc., do 239 mln EUR), Rosja (o 46 proc., do 215 mln EUR) oraz Republika Czeska (o 36 proc., do 494 mln EUR).

Spadek importu do Polski artykułów rolno-spożywczych dotyczył następujących towarów i państw:

- Spadek wartości importu odnotowano m.in. w handlu z Mozambikiem o 33 proc., Zimbabwe o 27 proc., Wybrzeżem Kości Słoniowej

o 4,3 proc. oraz Grecją o 1,3 proc.

- Spadła m.in. wartość importu: brzoskwiń i nektaryn o 17 proc., świń o 13 proc., owoców tropikalnych (m. in. awokado, mango) o 12 proc., tytoniu nieprzetworzonego o 8,6 proc. oraz słodu o 6,9 proc.

■ Saldo obrotów handlowych

Saldo obrotów w całym polskim handlu zagranicznym było ujemne i wyniosło 11,6 mld EUR (w okresie styczeń – czerwiec 2021 r. było dodatnie: 4,1 mld EUR).

Saldo w obrotach artykułami rolno-spożywczymi było dodatnie i w I półroczu 2022 r. osiągnęło poziom 6 802 mln EUR. Oznaczało to wzrost o 16 proc. w porównaniu z I półroczem 2021 r. (+5 859 mln EUR).

Saldo w obrotach z państwami UE (bez Wielkiej Brytanii) również było dodatnie i wyniosło 6 503 mln EUR, co w porównaniu do okresu styczeń – czerwiec 2021 r. oznaczało wzrost o 42 proc., wówczas wartość ta była na poziomie plus 4 572 mln EUR.

Najwyższe, dodatnie saldo Polska uzyskała w obrotach z: Niemcami (+2 549 mln EUR), Wielką

Brytanią (+1 531 mln EUR), Francją (+880 mln EUR), Republiką Czeską (+492 mln EUR), Rumunią (+360 mln EUR) oraz Włochami (+270 mln EUR).

Natomiast zdecydowanie większy import od eksportu, a tym samym ujemne saldo, odnotowano m.in. w handlu z: Norwegią (-451 mln EUR), Argentyną (-429 mln EUR), Brazylią (-323 mln EUR), Paragwajem (-108 mln EUR), Hiszpanią (-85 mln EUR) oraz z Danią (-84 mln EUR).

Po raz kolejny mamy do czynienia ze wzrostem obrotów polskiego handlu zagranicznego towarami rolno-spożywczymi, a w szczególności polskiego eksportu, którego korzystne wyniki pozytywnie wpływają na branżę rolno-spożywczą w Polsce.

Opracowano na podstawie danych GUS oraz Ministerstwa Finansów. Wykorzystanie danych możliwe wyłącznie z dokładnym podaniem źródła.

Departament Rynków Rolnych

MRiRW

tel. 22 623 18 45

Zdjęcia: Whitestorm-, Christian Jung-, Cukmen-, Moving Moment, Mike Mareen. Stock.adobe.com

Święto polskiej żywności w Poznaniu

Od 24 do 28 września br. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbywały się ważne dla całej branży rolno-spożywczej wydarzenia wystawiennicze – targi polskiej żywności lokalnej „Smaki Regionów” oraz międzynarodowe targi POLAGRA.

■ Święto regionalnych smaków

Na targach „Smaki Regionów” swoje lokalne produkty prezentowali od 24 do 26 września br. wystawcy ze wszystkich niemal regionów kraju. Dzięki wydarzeniu była promowana polska żywność lokalna oraz upowszechniane nasze dziedzictwo kulturowe, co podkreślał obecny na targach sekretarz stanu w MRiRW Ryszard Bartosik. – *Dzisiejsze wydarzenie nie odbyłoby się, gdyby nie codzienna, ciężka praca naszych rolników i przetwórców – zaznaczył w swoim*

dotykającymi również naszych rolników i przetwórców, którzy odczuwają m.in. wzrost kosztów produkcji żywności. – *Jako Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi staramy się zmniejszać wpływ tych niekorzystnych czynników na ich pracę – mówił sekretarz stanu.*

■ Nagrody wręczone podczas targów „Smaki Regionów”

Targi „Smaki Regionów” były okazją do wręczenia nagród i wyróżnień. Medale Targów otrzymali producenci zwycięskich wyrobów

Odbyło się ponadto, z udziałem sekretarza stanu Ryszarda Bartosika, uroczyste rozstrzygnięcie XXI edycji konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”. Jego organizatorem jest Polska Izba Produktu Lokalnego i Regionalnego w partnerstwie ze Związkiem Województw RP i Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, a jednym z patronów – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Cele konkursu to promocja produktów i dań regionalnych, zachęcanie rolników i właścicieli firm do korzystania z polskiego dziedzictwa kulinarnego oraz przygotowanie ich do uczestniczenia w unijnych systemach jakości.

Z rąk wiceministra Bartosika producenci otrzymali certyfikaty krajowego systemu jakości dla żywności tradycyjnej „Jakość Tradycja”.

Uroczystość otwarcia targów POLAGRA

przemówieniu podczas otwarcia targów wiceminister Bartosik.

Wiceminister podkreślał jednocześnie, że to niełatwy czas, gdy zmagamy się z wieloma kryzysami,

z poszczególnych województw zaś przedstawicielom zwycięskich cechów rzemieślniczych zostały wręczone Złote Odznaki dla Rozwoju Rzemiosła.

Zostały także wręczone nagrody:

- Perły Kulinarne – za najlepsze dania (dla Kół Gospodyń Wiejskich) oraz za najlepsze produkty regionalne i tradycyjne (dla produ-

centów regionalnej żywności) z poszczególnych województw;

- Klucze do Polskiej Spizarni – dla osób lub organizacji i instytucji szczególnie zasłużonych dla ochrony dziedzictwa kulinarnego i rozwoju rynku produktów regionalnych i tradycyjnych.

■ Międzynarodowe targi POLAGRA – pełne wiedzy i inspiracji

POLAGRA to najważniejsze w naszej części Europy wydarzenie wystawiennicze dla branży spożywczej oraz sektorów produkcji żywności i HoReCa, co podkreślał biorący udział w wydarzeniu sekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski. Podczas targów wiceminister Rafał Romanowski wręczył wraz z prezesem zarządu Grupy MTP Tomaszem Kobierskim Złote Medale Międzynarodowych Targów Poznańskich 2022 producentom zwycięskich produktów i autorom najlepszych rozwiązań technologicznych.

W tym roku swoje produkty na targach zaprezentowało 400 wystawców z 15 państw. Odbývająca się w dniach 26-28.09. br. POLAGRA składała się z trzech sa-

lonów: „Food”, „Foodtech” oraz „HoReCa”. POLAGRA to nie tylko wspaniałe jedzenie, nowoczesne rozwiązania i technologie. To także szkolenia branżowe, panele dyskusyjne z udziałem ekspertów oraz okazja do promocji i rozwoju własnego biznesu, wzbogacenia wiedzy i nawiązania nowych, cennych kontaktów.

– *System produkcji polskiej żywności należy do najnowocześniejszych w Europie. Polska bardzo dobrze wykorzystwała możliwości rozwoju w tym zakresie, wynikające z członkostwa w UE. Nasza żywność ma uznaną międzynarodową markę, a nasi producenci doskonale odnajdują się na rynkach światowych* – podkreślał w czasie targów wiceminister Rafał Romanowski.

Na tegorocznych poznańskich targach nie zabrakło stoiska Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Polska Smakuje”. Jego atrakcją były pokazy kulinarne połączone z degustacją wyśmienitych, polskich dań.

■ Gala wręczenia znaków „Poznaj Dobrą Żywność”

Podczas targów POLAGRA odbyło

się również uroczyste wręczenie znaków jakości produktów spożywczych „Poznaj Dobrą Żywność”. Przedstawiciele przedsiębiorstw – producenci wyróżnionych wyrobów – przyjęli te wyróżnienia z rąk sekretarza stanu Rafała Romanowskiego. Znaki jakości „Poznaj Dobrą Żywność” otrzymało 325 produktów pochodzących z 79 firm sektora rolno-spożywczego.

– *Znaki jakości „Poznaj Dobrą Żywność” to olbrzymi prestiż, ich wręczenie to dla mnie zawiszczyt – powiedział podczas gali wiceminister rolnictwa i rozwoju wsi Rafał Romanowski i przypomniał, że polskie produkty żywnościowe bardzo dobrze się sprzedają nie tylko w Polsce, ale w całej Europie i na świecie.*

Znajdujące się na produkcie logo „Poznaj Dobrą Żywność” stanowi gwarancję, że spełnia on określone wymogi jakościowe i może pomóc klientom w podejmowaniu decyzji zakupowych.

Departament Komunikacji i Promocji

MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Wizyta w Japonii

W dniach 26-27 września 2022 r. wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk przebywał w Japonii. Wicepremier reprezentował rząd na uroczystościach pogrzebowych byłego premiera Japonii Shinzō Abe. W wydarzeniu uczestniczyło 218 delegacji zagranicznych, w tym 35 głów państw.

Agenda wizyty objęła również rozmowy z ministrem rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa Tetsuro Nomurą oraz kurtuazyjne spotkanie z premierem Japonii Fumio Kishidą.

■ Spotkanie z premierem Japonii

Wicepremier Henryk Kowalczyk złożył w imieniu polskiego rządu kondolencje z powodu tragicznej śmierci byłego premiera Shinzō

Abe i podkreślił zasługi tego wybitnego polityka w rozwoju stosunków dwustronnych. W trakcie sprawowania przez Shinzō Abe funkcji premiera relacje z Japonią zostały podniesione do rangi Partnerstwa Strategicznego. Szczególną rolę w umacnianiu przyjaznych kontaktów między obydwojma narodami odegrała małżonka Shinzō Abe. Pani Akie Abe propaguje jako honorowa przewodnicząca Ośrodka Opieki Społecznej Fukudenkai, wiedzę o kilkuset

osieroconych na Syberii polskich dzieciach, które znalazły schronienie w Japonii w latach 20-tych XX wieku.

Rozmowa z premierem Fumio Kishidą była także okazją do wymiany opinii nt. aktualnej sytuacji międzynarodowej. Wicepremier Henryk Kowalczyk wyraził podziękowania dla japońskiego rządu i społeczeństwa za ofiarność i pomoc udzielaną ukraińskim uchodźcom przebywającym w Polsce.

■ Rozmowy ministrów rolnictwa

Rozmowa ministrów rolnictwa Polski i Japonii posłużyła przede wszystkim omówieniu stanu i perspektyw rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej w ramach Partnerstwa Strategicznego, w tym zwiększenia eksportu polskiej żywności na rynek japoński.

– *Cieszę się, że polska żywność zyskała uznanie wymagających importerów i konsumentów japońskich. Liczę, że decyzja władz japońskich z sierpnia br. o przywróceniu możliwości eksportu mięsa drobiowego z Polski przyczyni się do dalszego zwiększenia obrotów handlowych* – powiedział wicepremier Kowalczyk.

Szef polskiego resortu rolnictwa

Rozmowa z premierem Japonii Fumio Kishidą była okazją do wymiany opinii nt. aktualnej sytuacji międzynarodowej spowodowanej wojną w Ukrainie

wyraził również oczekiwanie zakończenia uzgodnień dotyczących eksportu z Polski przetworzonego termicznie mięsa drobiowego i produktów drobiowych oraz sprawnego przebiegu procedur mających na celu otwarcie rynku japońskiego dla polskich borówek.

Szef japońskiego resortu rolnictwa podziękował delegacji polskiej za wizytę w Tokio. Z uznaniem odniósł się do wsparcia niesionego przez Polaków wobec uchodźców z Ukrainy. Poinformował także o planach organizacji

w Japonii w 2023 r. spotkania ministrów rolnictwa krajów G7.

Rozmówcy wyrazili oczekiwanie zwiększenia polsko-japońskiej wymiany handlowej artykułami rolnospożywczymi, także w ramach Umowy o partnerstwie gospodarczym między Unią Europejską a Japonią (EPA), która weszła w życie 1 lutego 2019 r.

■ Wymiana handlowa artykułami rolnospożywczymi

Japonia jest istotnym partnerem Polski w sektorze rolnospożywczym. W 2021 r. odnotowaliśmy 54 proc. wzrost wartości polskich towarów wysyłanych do Japonii do poziomu 95,2 mln euro (w 2020 r. wartość eksportu wyniosła 61,6 mln euro). Najważniejszą pozycję w eksporcie zajmuje mięso wołowe. W sierpniu 2022 r. władze japońskie uznały wybrane regiony Polski za wolne od grypy ptaków. Oznacza to przywrócenie możliwości eksportu mięsa i produktów drobiowych z 15 polskich województw.

Spotkanie ministrów rolnictwa Polski i Japonii miało wymiar historyczny – ostatnie rozmowy na tym szczeblu odbyły się w 2009 r.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Współpraca polsko-emiracka

Sekretarz stanu w MRiRW Ryszard Bartosik w połowie września 2022 r. spotkał się z sekretarzem stanu ds. handlu zagranicznego w Ministerstwie Gospodarki Zjednoczonych Emiratów Arabskich, dr Thanim bin Ahmed Al Zeyoudim. Spotkanie odbyło się na marginesie III posiedzenia Polsko-Emirackiej Komisji Wspólnej ds. Współpracy Gospodarczej.

Przedmiotem rozmów w MRiRW były perspektywy rozwoju polsko-emirackiej współpracy handlowej, również w kontekście zagrożeń związanych z przerwaniem globalnych łańcuchów dostaw żywności wywołanym konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

Wiceminister Ryszard Bartosik przedstawił działania, które Polska od początku wojny podejmuje na rzecz wywozu do krajów trzecich zbóż pochodzących z Ukrainy. Sekretarz stanu w MRiRW zwrócił też uwagę na szeroką ofertę eksportową Polski w zakresie artykułów rolno-spożywczych. Podkreślił, że jesteśmy gotowi wspierać emirackich partnerów w dążeniu do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego ich kraju.

Minister Al Zeyoudi wyraził nadzieję na dalsze zwiększanie udziału polskiej żywności na emirackim rynku z uwagi na jej walory jakościowe i smakowe. Poinformował o dążeniach władz Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) do rozwoju własnego rolnictwa. Pozwoliłyby to ZEA w większym stopniu uniezależnić się od dostaw żywności z zewnątrz. Nadmieniał, że uwarunkowania klimatyczno-glebowe ZEA wymagają zaangażowania najnowocześniejszych technologii w rolnictwie dla osiągnięcia tych ambitnych celów.

Obie strony zgodnie przyznały, że dostrzegają duże możliwości w zakresie współpracy naukowo-badawczej.

Sekretarz stanu ds. handlu zagranicznego ZEA poinformował o zainteresowaniu współpracą inwestycyjną z polskimi podmiotami dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego w ZEA. Jednocześnie

dodał, że strona emiracka poszukuje możliwości realizacji inwestycji w sektorze rolnym poza granicami Zjednoczonych Emiratów Arabskich, w tym w Polsce (produkcja żywności na potrzeby rynku lokalnego oraz eksportu do ZEA).

■ Eksport do Zjednoczonych Emiratów Arabskich

W 2021 r. Polska wyeksportowała do ZEA towary rolno-spożywcze o wartości niemal 81 mln euro. Wartość eksportu wzrosła w stosunku do 2020 r. o 10 proc. Od stycznia do czerwca 2022 r. eksport rolny z Polski do ZEA wyniósł 56,4 tys. euro i wzrósł w stosunku do analogicznego okresu 2021 r. o 51 proc. Eksportowano głównie: przetwory spożywcze (19 proc.), chleb i wyroby piekarnicze (12 proc.), czekoladę (9,4 proc.) i inne przetwory spożywcze zawierające kakao oraz tytoń nieprzetworzony (8,2 proc.).

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Perspektywy rozwoju polsko-emirackiej współpracy handlowej były głównym tematem rozmów sekretarza stanu w MRiRW Ryszarda Bartosika z sekretarzem stanu ds. handlu zagranicznego w Ministerstwie Gospodarki Zjednoczonych Emiratów Arabskich, dr Thanim bin Ahmed Al Zeyoudim

Międzynarodowe rozmowy na temat sektora mleczarskiego

8 września 2022 r. w Białymstoku, na marginesie 19. Międzynarodowego Forum Spółdzielczości Mleczarskiej, odbyło się z inicjatywy wicepremiera Henryka Kowalczyka spotkanie ministrów rolnictwa Polski, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji i Węgier. W wydarzeniu uczestniczył również komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski.

Międzynarodowe Forum Spółdzielczości Mleczarskiej organizowane jest od 19 lat. W wydarzeniu uczestniczą przedstawiciele związków i organizacji branżowych, eksperci, spółdzielcy, producenci i przetwórcy z sektora mleczarskiego.

Spotkanie ministrów rolnictwa miało na celu zacieśnienie współpracy krajów naszego regionu w dobie wojny w Ukrainie i kryzysu gospodarczego. Wzmocniona współpraca regionalna ma służyć lepszej identyfikacji wspólnych problemów i wyzwań w zakresie sektora mleczarskiego. Ma też pozwolić na skuteczniejsze radzenie sobie z tymi wyzwaniami i wspólne występowanie na forum UE w sprawach ważnych dla producentów i przetwórców mleka w krajach naszego regionu.

■ Temat rozmów

Tematem przewodnim spotkania ministrów było, tak jak 19. Międzynarodowego Forum Spółdzielczości Mleczarskiej, zapewnienie bez-

pieczeństwa żywnościowego w UE i na świecie w kontekście wojny w Ukrainie.

Ministrowie dyskutowali na temat szans i wyzwań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa żywnościowego, podkreślając, że

sektora mleczarskiego w naszych krajach.

Wicepremier Kowalczyk podkreślił, że polski sektor mleczarski jest jednym z najważniejszych działów krajowej gospodarki żywnościowej, a zakłady przetwórstwa mleka w Polsce są jednymi z najnowocześniejszych w Europie i na świecie.

– *Mleczarstwo to jedna z najważniejszych branż polskiego sektora rolno-spożywczego. Generuje ok. 13 proc. przychodów z całości kształtu działalności gospodarczej przemysłu spożywczego. Polska*

Na marginesie 19. Międzynarodowego Forum Spółdzielczości Mleczarskiej, odbyło się z inicjatywy wicepremiera Henryka Kowalczyka spotkanie ministrów rolnictwa Polski, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji i Węgier. W wydarzeniu uczestniczył również komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski

konieczne jest dostosowanie do zmian klimatycznych, przejście na produkcję zrównoważoną i uwzględnienie oczekiwań konsumentów. Zgodnie wskazywali na potrzebę budowy suwerenności żywnościowej i uniezależnienia UE od importu oraz wsparcia dla

jest znaczącym eksporterem przetworców mlecznych na rynek wewnętrzny UE i do krajów trzecich. Polski sektor mleczarski ma duże zdolności adaptacyjne i ciągłość produkcji mleka nie wydaje się zagrożona – zaznaczył wicepremier Kowalczyk.

Polski szef resortu rolnictwa poinformował o wsparciu, którego Polska udzieli sektorowi mleczarstwa, m.in. w krajowym Planie Strategicznym WPR.

■ Wyzwania sektora mleczarskiego w Polsce i w UE

Wicepremier Kowalczyk wspominał o wyzwaniach, które stoją przed sektorem mleczarstwa w Polsce i UE, wymieniając m.in. wojnę w Ukrainie i zaburzenia w łańcuchach dostaw, rosnące koszty środków produkcji, ambitne cele redukcyjne Europejskiego Zielonego Ładu oraz wzrost importu rolno-spożywczego z państw, które nie stosują tak restrykcyjnych standardów dotyczących środowiska i dobrostanu zwierząt jak w Unii Europejskiej. Podkreślił, że wobec tych wyzwań Europa nie może sobie pozwolić na ograniczanie produkcji żywności.

– *W obecnej sytuacji podejmowanie działań ograniczających produkcję rolną w Europie jest nie-*

odpowiedzialne i może mieć dramatyczne skutki w skali globalnej. Suwerenność żywnościowa jest najwyższym priorytetem Polski, na równi z bezpieczeństwem militarnym i energetycznym – zaznaczył wicepremier Kowalczyk.

■ Wojna w Ukrainie a założenia Europejskiego Zielonego Ładu

Polski minister rolnictwa i rozwoju wsi wskazał, że w obliczu wojny w Ukrainie konieczna jest pewna weryfikacja założeń Europejskiego Zielonego Ładu w rolnictwie i zmiana podejścia do Wspólnej Polityki Rolnej. Potrzebujemy polityki związanej z ochroną klimatu, która nie będzie zaburzała bezpieczeństwa żywnościowego w Europie oraz konkurencyjności produkcji europejskiego rolnictwa.

– *Należy dbać o równowagę między celami bezpieczeństwa żywnościowego i odpowiedniego poziomu produkcji żywności w UE a celami Europejskiego Zielonego*

Ładu. Realizacja ambitnych celów nie może przyczynić się do spadku produkcji, w tym chowu bydła i produkcji mleka w UE, i wzrostu importu. Nie może też zagrozić bezpieczeństwu żywnościowemu i obniżyć konkurencyjności europejskiego rolnictwa – podkreślił wicepremier Kowalczyk.

■ Wspólna Deklaracja ministrów rolnictwa

W konkluzjach rozmów w Białymstoku ministrowie rolnictwa podpisali Wspólną Deklarację w sprawie szans i wyzwań dla sektora mleczarskiego związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa żywnościowego w kontekście realizacji dostosowań do wymogów produkcji zrównoważonej i zmian klimatycznych.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Rozmowy polsko-singapurskie

7 września 2022 r. sekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski spotkał się z Loo Choon Yong, ambasadorem wizytującym Singapuru w Polsce.

Rozmowa dotyczyła bieżącej współpracy w dziedzinie rolnictwa, w tym prac nad eliminacją barier w dostępie do rynku singapurskiego dla polskich towarów rolnych oraz intensyfikacji wymiany handlowej artykułami rolno-spożywczymi między państwami.

■ Stan relacji dwustronnych w sektorze rolnym

Wiceminister Romanowski podkreślił znaczenie rozwoju relacji

dwustronnych w obszarze rolnym dla pogłębiania wymiany handlowej w dobie dzisiejszych trudności spowodowanych m.in. pandemią COVID-19. Wskazał na gotowość strony polskiej do dalszego wzmacniania relacji, w tym wymiany handlowej towarami rolnymi z Singapurem. Sekretarz stanu w MRiRW podkreślił, że Polska jest znaczącym dostawcą towarów rolnych, nie tylko w UE, ale na całym świecie.

– *W I połowie 2022 r. odnotowaliśmy ponad 23-procentowy wzrost wartości eksportu artykułów rolnych w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku. Polska wciąż poszukuje nowych rynków zbytu, jest jednak również zainteresowana wzmacnianiem współpracy ze sprawdzonymi partnerami – dodał wiceminister Romanowski.*

■ Dostęp do rynku singapurskiego dla polskich towarów rolno-spożywczych

W tym kontekście wiceszef polskiego resortu rolnictwa wskazał na zainteresowanie poszerzeniem

asortymentu towarów eksportowanych do Singapuru o polską wołowinę. Sekretarz stanu Rafał Romanowski podkreślił, że prace w zakresie uzyskania dostępu do singapurskiego rynku w tym segmencie Polska rozpoczęła już w 2017 r.

Polski wiceminister rolnictwa dodał, że polska wołowina do-

też nadzieję na dalszy rozwój eksportu z Polski do Singapuru w segmencie jaj.

■ **Możliwości rozwoju współpracy**

Ambasador Loo Choon Yong wskazał na potrzebę intensyfikacji kontaktów, szczególnie osobistych, na szczeblu przedstawicieli

wości wzmocnienia więzi handlowych, w tym także w kontekście członkostwa Singapuru w ASEAN.

■ **Perspektywy polskiego eksportu do Singapuru**

Singapur jest perspektywicznym dla Polski partnerem we współpracy, szczególnie w zakresie możliwości intensyfikacji eksportu na ten rynek polskich towarów rolnych. Obecnie około 90 proc. wewnętrznego zapotrzebowania na żywność w Singapurze jest zaspokajane poprzez import.

Singapur należy do czołowych rynków docelowych dla eksportu polskich produktów rolno-spożywczych w regionie Azji. Wartość towarów kierowanych na rynek singapurski sukcesywnie rośnie – w 2020 r. odnotowaliśmy dwukrotny wzrost w porównaniu do 2019 r., a w 2021 r. ponad 50-procentowy wzrost w stosunku do roku 2020 (wartość eksportu wyniosła 66 mln euro). W I półroczu 2022 r. główną pozycją eksportową na rynek singapurski były jaja ptasie.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Rozmowa sekretarza stanu w MRiRW Rafała Romanowskiego z Loo Choon Yong, ambasadorem wizytującym w Polsce, dotyczyła bieżącej współpracy w dziedzinie rolnictwa, w tym prac nad eliminacją barier w dostępie do rynku singapurskiego dla polskich towarów rolnych

stępna jest m.in. na rynkach Bliższego Wschodu, ale też na rynkach azjatyckich – w Japonii czy Hongkongu. Wiceminister wyraził

administracji oraz biznesu. Wyraził zadowolenie z obecności polskich przedsiębiorców na rynku Singapuru, sygnalizując dalsze możli-

Wizyta w Afryce Zachodniej

Sekretarz stanu w MRiRW Ryszard Bartosik uczestniczył w dniach 6-9 września 2022 r. w oficjalnej wizycie Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Nigerii, Wybrzeżu Kości Słoniowej (WKS) i Senegal. Tematem przewodnim wizyty było bezpieczeństwo żywnościowe w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Rolnictwo jest istotnym sektorem dla tych trzech państw afrykańskich. Podczas wizyty polskiego

wiceministra rolnictwa strony każdorazowo deklarowały gotowość do zacieśniania relacji w rolnic-

twie, zwłaszcza z uwagi na potrzebę zapewnienia globalnego bezpieczeństwa żywnościowego.

W rozmowach z partnerami afrykańskimi wiceminister Bartosik podkreślał zainteresowanie polskiego sektora rolno-spożywczego zwiększeniem eksportu na tamtejsze rynki. Wyraził też oczekiwanie zniesienia istnieją-

cych nieuzasadnionych ograniczeń utrudniających rozwój wzajemnej wymiany handlowej.

■ Współpraca polsko-nigeryjska

Podczas pobytu w Nigerii wiceminister Bartosik podpisał Memorandum o Porozumieniu w sprawie polsko-nigeryjskiej współpracy w dziedzinie rolnictwa. Cel to przyczynienie się do aktywizacji wzajemnej współpracy, zarówno w zakresie inicjatyw wspierających rozwój handlu rolnego, jak i kontaktów naukowo-badawczych.

■ Współpraca z Wybrzeżem Kości Słoniowej

W trakcie wizyty sekretarza stanu w WKS strony wyraziły chęć rozwoju współpracy w sektorze rolnym. Wiceminister Bartosik poinformo-

ganizowane forum gospodarcze, którego zakres tematyczny obejmuje m.in. rolnictwo.

W Abidżanie przedstawiciele obydwu państw rozmawiali też o globalnych skutkach wywołanej przez Rosję wojny w Ukrainie, w szczególności w odniesieniu do wyzwań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w krajach afrykańskich. Przedstawiciele WKS jednoznacznie opowiedzieli się przeciwko rosyjskiej agresji.

W ramach wizyty w Abidżanie wiceminister Bartosik spotkał się z ministrem zasobów zwierzęcych i rybnych WKS, który wyraził zainteresowanie nawiązaniem współpracy naukowo-badawczej, technicznej i dotyczącej hodowli zwierząt. Rozmawiał także z mini-

do Senegalu towary rolno-spożywcze o wartości 66,3 mln euro. Główne towary w eksporcie to ekstrakt słodowy, przetwory spożywcze z mąki oraz pszenica (także sery i twarogi). Senegal zajmuje 3. pozycję wśród krajów afrykańskich pod względem importu artykułów rolno-spożywczych z Polski.

Eksport rolny do Republiki Wybrzeża Kości Słoniowej w pierwszym półroczu 2022 r. miał wartość ok. 28 mln euro. W tym okresie wyeksportowaliśmy głównie: przetwory spożywcze z mąki, pszenicę i meslin, jadalne podroby z bydła i świń.

Według wstępnych danych w okresie styczeń-czerwiec 2022 r. wartość eksportu do Nigerii wyniosła 46,6 mln euro. Główne towary eksportowane do Nigerii to: psze-

Uroczyste podpisanie Memorandum o Porozumieniu w sprawie polsko-nigeryjskiej współpracy w dziedzinie rolnictwa

wał, że jako duży producent żywności, a także wiarygodny i atrakcyjny partner europejski Polska jest gotowa do nawiązania kontaktów z kontrahentami iworyjskimi.

Strony uznały, że obecna wartość i wielkość wymiany handlowej nie jest satysfakcjonująca. Ustaliły, że w celu pobudzenia wzajemnego handlu zostanie zor-

strem rolnictwa i rozwoju wsi WKS, który zaproponował zawarcie polsko-iworyjskiego memorandum o współpracy rolniczej.

■ Eksport do Nigerii, WKS i Senegalu

Państwa te są ważnymi odbiorcami polskiej żywności. W ciągu 6 miesięcy 2022 r. wyeksportowaliśmy

nica, mleko i śmietana, ekstrakt słodowy, przetwory spożywcze z mąki oraz serwatka.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: Jakub Szyczuk/KPRP

Spotkanie z ministrem ds. rolnictwa Ukrainy

6 września 2022 r., na marginesie Forum Ekonomicznego w Karpaczu, wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk spotkał się z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim. Głównym tematem rozmów były plany opracowania projektu budowy rurociągu do transportu olejów roślinnych z Ukrainy do portu Gdańsk.

Ministrowie zadeklarowali zaangażowanie obu stron w prace nad projektem rurociągu. Ustalili zakres prac polsko-ukraińskiej grupy roboczej, która zajmie się określeniem parametrów technicznych, kosztów i warunków realizacji projektu. Wyrazili przekonanie, że przyczyni się on do rozwoju gospodarczego obydwu krajów.

■ Dostęp do rynku ukraińskiego

Wicepremier Kowalczyk poruszył także sprawę dostępu polskich produktów rolno-spożywczych do rynku ukraińskiego. Odnotował postęp w kwestii stopniowego wdrażania przez stronę ukraińską regionalizacji terytorium Polski pod względem ASF. Jednocześnie wyraził oczekiwanie pełnego respektowania przez Ukrainę zasad regionalizacji zgodnej z przepisami Unii Europejskiej.

■ Kwestie przewozu towarów przez wspólną granicę

Minister Solski poprosił o dalsze usprawnienia przewozów ukraińskich artykułów rolno-spożywczych przez granicę z Polską. Szef polskiego resortu rolnictwa potwierdził gotowość strony polskiej do wspierania Ukrainy w tym zakresie i przypomniał o dotychczasowych działaniach usprawniających kontrolę fito-

sanitarną i weterynaryjną. Podkreślił m. in., że strona polska zwiększa obsadę inspektorów weterynarii na wspólnej granicy. Zwrócił jednak uwagę, że kluczowa dla poprawy sytuacji na granicy jest separacja

W czasie wrześniowego spotkania wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim podpisane zostało Memorandum o Porozumieniu w sprawie wspólnego opracowania projektu budowy rurociągu transgranicznego do transportu olejów roślinnych z Ukrainy do portu Gdańsk

pojazdów po stronie ukraińskiej. Chodzi o to, aby rozdzielić auta i upłynnić wjazd ciężarówek do kontroli fitosanitarnej, weterynaryjnej i innej, co obejmuje stworzenie osobnego pasa ruchu dla powracających do Polski pustych ciężarówek.

Po spotkaniu ministrowie podpisali Memorandum o Porozumieniu w sprawie wspólnego opracowania

projektu budowy rurociągu transgranicznego do transportu olejów roślinnych z Ukrainy do portu Gdańsk.

■ Wymiana handlowa z Ukrainą

Ukraina jest ważnym partnerem Polski w handlu towarami rolno-spożywczymi. W 2021 r. import z Ukrainy wyniósł 930,4 mln euro. Do Ukrainy eksportowaliśmy głównie: sery i twarogi (97,2 mln euro – 12 proc. polskiego eksportu

rolnego do Ukrainy), produkty używane do karmienia zwierząt, czekoladę i przetwory zawierające kakao, a także kawę.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Konferencja Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski

W Toruniu odbyła się XXI Konferencja Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski. Gospodarzem spotkania, które zorganizowano w dniach 21 i 22 września 2022 r., była Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele Litwy, Łotwy, Estonii, a także Serbii – na rzecz której ARiMR, jako lider, prowadzi projekt twinningowy.

Polskiej delegacji przewodziła Halina Szymańska, prezes ARiMR. W pierwszym dniu konferencji uczestniczył Ryszard Bartosik, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w drugim – Janusz Wojciechowski, komisarz Unii Europejskiej ds. rolnictwa.

– *Podczas corocznych spotkań dzielimy się osiągnięciami związanymi z obsługą Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich i omawiamy bieżące problemy związane z realizacją działań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Celem konferencji jest również pogłębienie współpracy oraz wymiana doświadczeń pomiędzy agencjami płatniczymi* – powiedziała otwierając obrady Halina Szymańska.

Z kolei Ryszard Bartosik podkreślił, że Polska znalazła się wśród siedmiu krajów członkowskich Wspólnoty, które jako pierwsze uzyskały akceptację Komisji Europejskiej dla swoich Planów Strategicznych. – *Kolejnym ważnym wyzwaniem dla naszego kraju jest realizacja i wdrożenie Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Będzie to miało ogromny wpływ na dynamikę rozwoju wsi i obszarów wiejskich* – stwierdził wiceminister rolnictwa.

Niemal cały pierwszy dzień konferencji wypełniły sesje plenarne,

które dotyczyły m. in.: nowoczesnych sposobów komunikacji z rolnikami oraz automatyzacji składania i administrowania wnioskami o płatność; nowej perspek-

do przeoczenia – powiedział, rozpoczynając drugi dzień konferencji Janusz Wojciechowski, z którym połączono się za pośrednictwem internetu. Komisarz odniósł się do bieżącej sytuacji na arenie międzynarodowej i wyraził nadzieję, że państwom Wspólnoty uda się razem skutecznie przeciwdziałać skutkom wojny.

Temat ten zdominował sesję plenarną, podczas której głos zabrali przedstawiciele polskiej i litewskiej delegacji. Prelegenci po-

Gospodarzem XXI Konferencji Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski była Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

tywy Wspólnej Polityki Rolnej w zakresie ekoschematów; Systemu Monitorowania Obszaru (AMS) i zdjęć geotagowanych; zasad udzielania premii w ramach działań *Młody rolnik* i *Restrukturyzacja małych gospodarstw* w okresie 2023-2027; oceny konkurencyjności projektów w okresie 2023-2027.

– *Chociaż agencje płatnicze nie kreują przepisów, to ich rola we wdrażaniu polityki rolnej jest nie*

informowali o szczegółach związanych ze stosowaniem środków restrykcyjnych wobec Rosji i Białorusi, m.in. o obowiązujących przepisach prawnych i zasadach związanych z wymianą handlową.

Kolejna Konferencja Agencji Płatniczych Państw Bałtyckich i Polski za rok na Łotwie.

Biuro Prasowe ARiMR

tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: archiwum ARiMR

Wygodniejsze życie na wsi także dzięki PROW

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 to nie tylko miliardy zainwestowane w modernizację i unowocześnienie polskich gospodarstw, produkcji rolniczej i przetwórstwa. To także środki finansowe, dzięki którym zrealizowano tysiące inwestycji w infrastrukturę na terenach wiejskich, poprawiających jakość życia ich mieszkańców.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która jest odpowiedzialna za realizację PROW na lata 2014-2020, część swoich działań przekazała samorządom wojewódzkim, dobrze znającym potrzeby lokalnych społeczności. To m.in. budowa i modernizacja lokalnych dróg, inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, gospodarka wodno-ściekowa, czy przedsięwzięcia służące odnowie i rozwojowi wsi. Procedura wygląda tak, że to samorzady województw ogłaszają terminy naborów wniosków, przyjmują dokumenty i dokonują ich oceny, a po pozytywnej weryfikacji podpisują umowy

o przyznaniu wsparcia. Następnie przekazują je do ARiMR, która to wypłaca należne pieniądze wnioskodawcom. A mogą nimi być

gminy i powiaty oraz ich związki czy też samorządowe spółki i instytucje kultury.

Przekazane w ten sposób środki finansowe służą rozwojowi obszarów wiejskich, poprawiają warunki życia lokalnych społeczności, skracają infrastrukturalny dystans między miastem i wsią oraz sprawiają, że staje się ona coraz bardziej atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.

Przy wykorzystaniu środków z PROW na lata 2014-2020 1000 gmin i 183 powiaty wybudowały lub zmodernizowały ponad 3,5 tys. km dróg lokalnych

W Polsce skanalizowanych jest 75 proc. budynków w miastach, na wsiach to niecałe 40 proc. Do sieci wodociągowej przyłączonych jest 62 proc. budynków mieszkalnych znajdujących się na terenach wiejskich – wynika z danych GUS zebranych podczas Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021. Z roku na rok odsetek inwestycji wodno-kanalizacyjnych rośnie, również dzięki wypłaconym przez ARiMR pieniądzom z PROW na lata 2014-2020. W ramach tego programu na terenach gmin wiejskich i wiejsko-miejskich do 5 tys. mieszkańców przeprowadzono 1047 inwestycji wodociągowych i ściekowych – najczęściej na terenie województw kujawsko-pomorskiego, podkarpackiego i łódzkiego – na które Agencja przekazała blisko 2,4 mld zł. Za te pieniądze wybudowano lub wyremontowano: około 1,9 tys. km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę; blisko 2,6 tys. km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych; prawie 14,4 tys. przydomowych oczyszczalni ścieków; 122 ujęcia wody; 252 stacje uzdatniania wody; 163 oczyszczalnie ścieków; 20 instalacji do osadów ściekowych. Z ulepszonej infrastruktury korzysta łącznie ponad 1,3 mln odbiorców.

Gminy inwestowały również unijne środki w budowę i modernizację targowisk oraz obiektów przeznaczonych na cele promocji produktów, co przyczynia się do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Przy wykorzystaniu środków z PROW na lata 2014-2020 1000 gmin i 183 powiaty wybudowały lub zmodernizowały ponad 3,5 tys. km dróg lokalnych, z których korzysta 2,6 mln użytkowników. Najwięcej tego typu inwestycji drogowych, które ARiMR sfinansowała łączną kwotą 2,2 mld zł, zrealizowano na terenie województw mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i kujawsko-pomorskiego.

Gminy inwestowały również unijne środki w budowę i modernizację targowisk oraz obiektów przeznaczonych na cele promocji produktów, co przyczynia się do rozwoju lokalnej przedsiębior-

czości. Zrealizowały 332 tego typu inwestycje, na które otrzymały od Agencji ponad 285 mln zł. Najwięcej nowych targowisk wybudowały gminy z województw mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego i lubelskiego.

Dzięki środkom z PROW na lata 2014-2020 udało się samorządom otoczyć opieką i zadbać o poprawę stanu technicznego 84 zabytkowych budowli i obiektów budownictwa tradycyjnego, znajdujących się na terenach wiejskich.

Z kolei 405 gmin oraz 36 samorządowych instytucji kultury skorzystało w ramach PROW na lata 2014-2020 z dofinansowania inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne i kształtowanie przestrzeni publicznej. ARiMR przekazała im blisko 349 mln zł. Pieniądze te umożliwiły budowę, modernizację lub wyposażenie m.in. 538 świetlic i domów kultury, 15 bibliotek i 74 innych obiektów. Odnowiono za nie także centra 144 miejscowości. Z ulepszonej infrastruktury korzysta łącznie 671 tys. użytkowników.

Na terenach gmin wiejskich i wiejsko-miejskich do 5 tys. mieszkańców przeprowadzono 1047 inwestycji wodociągowych i ściekowych

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcia: Fotolia, Kalyakan. Stock. adobe. com

Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt

Nowa pomoc z PROW 2014-2020

Od 30 września do 31 października 2022 r. ARiMR przyjmuje wnioski o wsparcie w ramach nowego działania z PROW 2014-2020 *Zarządzanie ryzykiem*. Ta oferta pomocy skierowana jest do rolników, którzy ubezpieczają zwierzęta gospodarskie od strat spowodowanych ich chorobami.

Dofinansowanie może być przyznane hodowcom drobiu, bydła i świń, którzy mają zarejestrowaną działalność produkcyjną. Muszą oni oprócz tego posiadać prawo do nieruchomości, na terenie której prowadzą chów tych zwierząt. O tę pomoc może się także starać przedsiębiorca zagraniczny, który wykonuje działalność gospodarczą na terytorium Polski, jednak firma taka musi być wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego co najmniej od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. W ramach działania *Zarządzanie ryzykiem* wsparcie przysługuje również producentom rolnym, którzy są współnikami spółki cywilnej.

By móc się stać beneficjentem tej pomocy, należy w ramach prowadzonej działalności rolniczej mieć podpisaną umowę ubezpieczenia zwierząt od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych salmonellą, z której wynika, że ubezpieczonych zostało co najmniej:

- 1000 sztuk kurcząt rzeźnych lub
- 1000 sztuk gęsi rzeźnych;
- 1000 sztuk indyków rzeźnych;
- 1000 sztuk drobiu nieśnego;
- 4 sztuki bydła;
- 14 sztuk świń.

Co istotne, zainteresowany tym dofinansowaniem nie może jednak korzystać z innych dopłat do ubezpieczenia.

Pomoc przyznaje się w wysokości 70 proc. opłaconej składki, pod warunkiem że z umowy ubezpieczenia wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku

mieszkania albo siedzibę producenta rolnego. Dokumenty można złożyć osobiście, nadać rejestrowaną przesyłką pocztową lub za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR. Wnioski można również wysłać w formie elektronicznej za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Celem wprowadzenia nowego działania PROW 2014-2020 jest zachęcenie rolników zajmujących się produkcją zwierząt do ubezpieczenia swojej produkcji od strat spowodowanych wystąpieniem

Do 31 października 2022 r. ARiMR przyjmuje wnioski o wsparcie w ramach nowego działania z PROW 2014-2020 *Zarządzanie ryzykiem*. Ta oferta pomocy skierowana jest do rolników ubezpieczających zwierzęta gospodarskie od strat spowodowanych ich chorobami

wystąpienia szkód, które wyniosą ponad 20 proc. Istotne jest też, że dopłaty do ubezpieczenia nie mogą objąć okresu przed 1 kwietnia 2022 r.

Wnioski należy składać w biurach powiatowych ARiMR właściwych ze względu na miejsce za-

salmonelloz. Pula środków przeznaczonych na wsparcie finansowe w ramach *Zarządzania ryzykiem* wynosi ponad 108 mln euro.

Biuro Prasowe ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Countrypixel. Stock. adobe. com

Zagospodarowanie gruntów w I półroczu 2022 r.

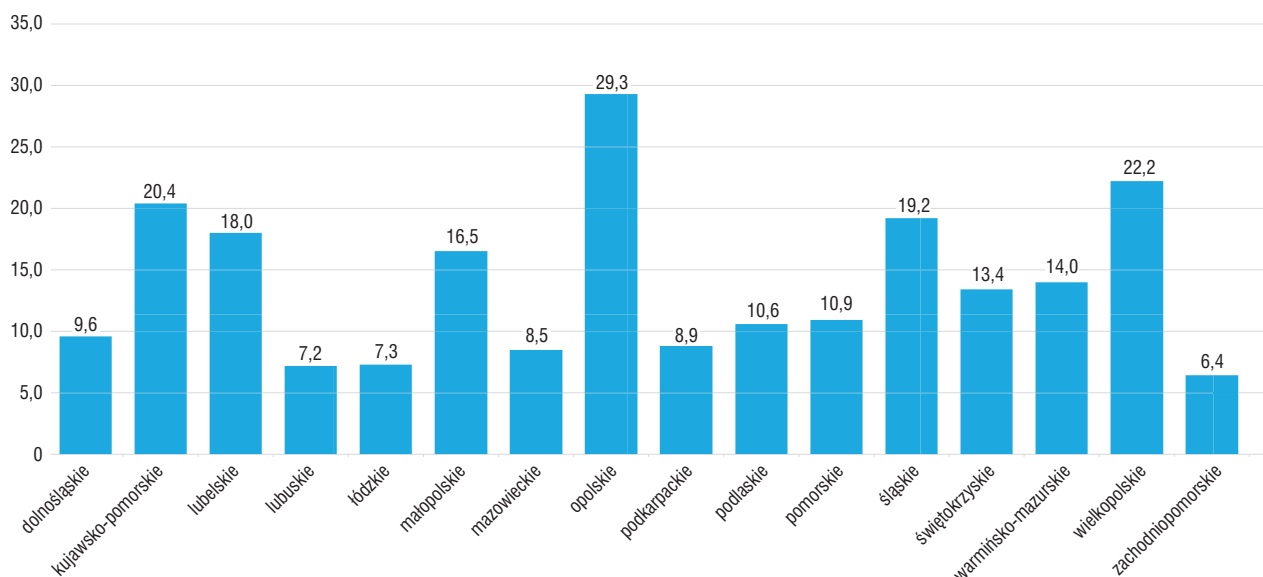
Podstawową formą zagospodarowania Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa jest dzierżawa i sprzedaż. Średni czynsz dzierżawny uzyskany przez KOWR w I półroczu 2022 r. wyniósł 13,2 dt/ha, natomiast średnia cena sprzedaży gruntów rolnych w tym okresie wyniosła 41 001 zł/ha.

W wyliczeniach zarówno średniej wysokości czynszu, jak i średniej ceny sprzedaży gruntów wyelimin-

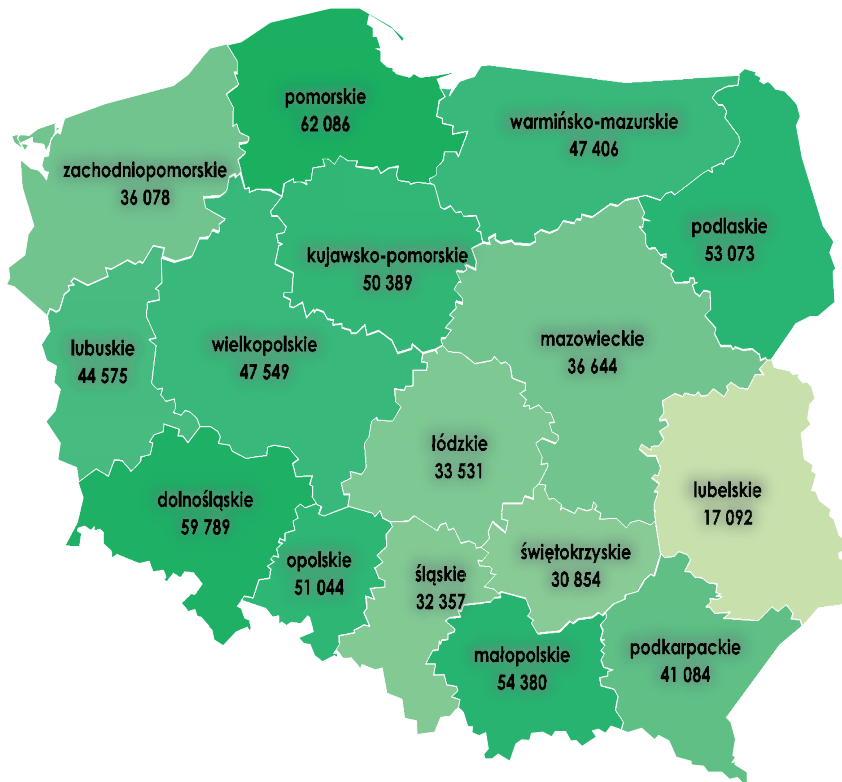
nowane zostały grunty zabudowane oraz o specyficznym charakterze (np. ze złożami kopalin,

pod wodami), a także grunty nierolne. Z wyliczeń w przypadku dzierżawy wyłączono również umowy dzierżawy o ponadprzeciętnych wartościach czynszu oferowanych incydentalnie przez niektórych dzierżawców, a w przypadku sprzedaży – transakcje o ekstremalnych cenach za 1 ha.

Wysokość czynszu dzierżawnego w I półroczu 2022 r. (w dt pszenicy/ha) wg województw

Źródło: Departament Gospodarowania Zasobem KOWR

Źródło: Departament Gospodarowania Zasobem KOWR

■ Wysokość czynszu dzierżawnego

Średnia wysokość czynszu dzierżawnego dla gruntów wydierżawionych przez KOWR w I półroczu 2022 r. wyniosła 13,2 dt/ha. Została ona ustalona na podstawie zawartych w tym okresie ponad 2,6 tys. umów dzierżawy o łącznej powierzchni ponad 27 tys. ha gruntów.

Najwyższe czynsze dzierżawne uzyskano w następujących województwach:

- opolskim – 29,3 dt/ha;
- wielkopolskim – 22,2 dt/ha;
- kujawsko-pomorskim – 20,4 dt/ha.

Natomiast najniższe wysokości czynszów dzierżawnych odnotowane zostały w województwach:

- zachodniopomorskim – 6,4 dt/ha;
- lubuskim – 7,2 dt/ha;
- łódzkim – 7,3 dt/ha.

W porównaniu do I półrocza 2021 r. w I półroczu 2022 r. na-

stał spadek średniej wielkości czynszu o 1,9 dt/ha, przy wydierżawieniu o 1615 ha większej powierzchni gruntów – 6 proc. i zawarciu większej liczby umów o 202 – 8 proc.

Według stanu na koniec czerwca 2022 r. w dzierżawie pozostawało ponad 1 mln 82 tys. ha, na podstawie 68,7 tys. zawartych umów dzierżawy gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (WRSP). Najwięcej wydierżawionych gruntów znajdowało się na terenie działania Oddziałów Terenowych KOWR znajdujących się w: Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Olsztynie i Warszawie – prawie 658,2 tys. ha, co stanowi 61 proc. wydierżawionej ziemi z Zasobu WRSP.

■ Cena sprzedaży gruntów rolnych

Średnia cena uzyskana w I półroczu 2022 r. wyniosła 41 001 zł za 1 ha. Ustalono ją na podstawie

zawartych w tym półroczu 2 tys. umów sprzedaży i sprzedanych prawie 2,2 tys. ha (dla których badano ceny).

Średnie ceny sprzedaży gruntów rolnych z Zasobu WRSP w I półroczu 2022 r. w zł/ha

Najwyższe średnie ceny w I półroczu 2022 r. osiągnięto w województwach:

- pomorskim – 62,1 tys. zł/ha;
- dolnośląskim – 59,8 tys. zł/ha;
- małopolskim – 54,4 tys. zł/ha.

Najniższe zaś uzyskano w województwach:

- lubelskim – 17,1 zł/ha;
- świętokrzyskim – 30,9 zł/ha.

W wyniku analizy średnich cen nieruchomości w poszczególnych grupach obszarowych ustalono, że najwyższe ceny uzyskano w grupach obszarowych:

- do 2 ha – 51,3 tys. zł za 1 ha (prawie 2 tys. umów sprzedaży);
- od 2 do 10 ha – 36,7 tys. zł za 1 ha (34 umowy sprzedaży).

W I półroczu br. sprzedano niemal 2,2 tys. ha, tj. o 3 proc. więcej niż w analogicznym okresie 2021 r. Najwięcej gruntów sprzedano w grupie obszarowej do 2 ha – prawie 1 tys. ha (45 proc. wszystkich sprzedanych gruntów).

Średnia powierzchnia sprzedanych nieruchomości przypadająca na 1 umowę wyniosła 1,1 ha, w tym najwyższa była w województwie wielkopolskim – 4,2 ha.

W 2022 r. zaplanowano sprzedaż gruntów rolnych z Zasobu WRSP na poziomie 4554 ha. W pierwszym półroczu 2022 r. wyniosła ona prawie 2,2 tys. ha, co stanowi 48 proc. planowanej sprzedaży rocznej.

Departament Gospodarowania
Zasobem
KOWR

tel. 22 376 76 23

Zdjęcie: Paul.Stock.adobe.com

Uwaga na kleszcze!

Rolnicy z racji wykonywanego zawodu są szczególnie narażeni na ryzyko ukąszenia przez te pajęczaki. Dlatego warto, aby stale poszerzali swoją wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych w przypadku ukąszeń oraz dotyczącą profilaktyki. Kleszcze najczęściej atakują dzikie zwierzęta, ale również zwierzęta gospodarskie i domowe są narażone na ukąszenia.

Szczyt aktywności kleszczy w Polsce przypada na okres od maja do listopada. Ma to związek z wysoką temperaturą i wilgotnością w naszej strefie klimatycznej. Miejscem bytowania kleszczy są nie tylko lasy, spotkać je możemy również na łąkach, pastwiskach, a nawet przydomowych trawnikach. Mimo niewielkich rozmiarów są niebezpieczne zarówno dla ludzi, jak i zwierząt.

Zwierzęta gospodarskie choć zwykle nie chorują na choroby odkleszczowe bądź przechodzą je bezobjawowo, mogą je przenosić na ludzi, np. poprzez spożycie przez człowieka niepasteryzowanego mleka od chorej krowy. Dlatego bardzo ważne jest zachowanie wysokiego poziomu higieny i środków ostrożności w kontaktach z nimi. Choroby odkleszczowe są groźnymi przewlekłymi chorobami, a ich lista jest długa.

■ Borelioza

Jest to choroba niełatwa w diagnozowaniu i leczeniu. Jednym z pierwszych z objawów, najbardziej charakterystycznym, jest zmiana skórna – tzw. rumień. Występują również objawy grypopodobne – bóle głowy i stawów, gorączka.

Choroba może też przybierać formę utajoną (powodującą nadmierne zmęczenie, senność), a niezdiagnozowana przez lata, doprowadzić do wyniszczenia or-

ganizmu. Niestety na rynku nie ma dostępnej szczepionki, profilaktyka opiera się więc na stosowaniu środków odstrasżających (repellentów) oraz mechanicznym usuwaniu kleszczy.

■ Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

To bardzo groźna choroba wirusowa wywołwana przez wirus KZM, który przenika do mózgu, prowadząc do uszkodzenia tkanki nerwowej. Podobnie jak borelioza w początkowej fazie daje objawy grypopodobne. Natomiast w drugiej fazie pojawiają się wysoka gorączka, wymioty, ostre bóle głowy, powikłania neurologiczne (często trwałe w skutkach), zapalenie opon mózgowych, zapalenie rdzenia nerwowego (niedowład kończyn). W skrajnych przypadkach choroba prowadzi do śmierci. Co ważne, w przypadku KZM nie musi dojść bezpośrednio do ukąszenia przez kleszcza, wystarczy spożyć niepasteryzowane mleko od zakażonej krowy.

Obecnie jedynym skutecznym systemem ochrony przed tą chorobą jest poddanie się szczepieniom przeciw KZM, które są uznane za wysoce skuteczne.

■ Babeszjoza

Jest to choroba występująca najczęściej u psów, rzadziej u kotów i bydła. Chorobą tą mogą zarazić się także ludzie, zwłaszcza z osła-

bionym systemem immunologicznym. Do charakterystycznych objawów zaliczają się występujący falami kaszel, chroniczne zmęczenie oraz uporczywe i nawracające migreny.

■ Gorączka

Jest to choroba zwierząt dzikich i domowych, jednak nie oznacza to, że nie atakuje ludzi. Chorobę tę wywołuje bakteria *Coxiella burnetii*, charakteryzująca się wysoką przeżywalnością w środowisku. Zarazić się nią można m.in. poprzez ukąszenie kleszcza. Może przebiegać bezobjawowo, ale przy gwałtownym przebiegu objawia się m.in. wysoką gorączką, zaburzeniami układu oddechowego oraz silnym bólem głowy i bólami mięśni. Zakażenia pomiędzy ludźmi są wyjątkowo rzadkie, wręcz incydentalne.

■ Tularemia

Jest to niebezpieczna, zakaźna choroba która może doprowadzić nawet do śmierci. Do zarażenia może dojść na wiele sposobów, głównie poprzez kontakt z chorym zwierzęciem lub ukąszenie komara bądź kleszcza. Objawy tularemii zaczynają występować w czasie od 3 do 5 dni od zakażenia. U osoby zarażonej mogą wystąpić m.in. gorączka, dreszcze, ból głowy, biegunka, wymioty, bóle mięśniowo-stawowe, w wielu przypadkach pojawia się wysypka.

■ Anaplazmoza granulocytna

Jest to choroba bardzo rzadko diagnozowana, w większości przypadków przebiega ona bezobjawowo, jednak może dojść do ciężkich powikłań, niewydolności wielonarządowej, a nawet

do śmierci. Jeżeli u człowieka zakażonego występują jakieś objawy, to przypominają one te, które towarzyszą grypie: gorączka, mdłości, kaszel, pocenie się, biegunka, bóle brzucha. Choroba ta najczęściej diagnozowana jest u osób z osłabionym układem immunologicznym czy u osób starszych.

■ Bartoneloza

Bartoneloza jest chorobą, która dotyczy ludzi mających kontakt z domowymi oraz dzikimi zwierzętami. Przenosicielami tej choroby są kleszcze, pchły oraz wszy. Wywołuje stany zapalne węzłów chłonnych, oczu, błony śluzowej, dreszcze oraz gorączkę.

■ Profilaktyka

Do działań profilaktycznych u ludzi, które należy zastosować, jeśli przebywa się na łące, w lesie, czy pracuje się w polu, zaliczają się:

- wybieranie jasnych ubrań – na nich łatwiej zauważyć kleszcza;
- okrywanie rąk, nóg i głowy;
- niewybijanie podczas spacerów szlaków nieuczęszczanych bądź bardzo gęsto zarośniętych

trawą, namokłych (te miejsca są idealne dla rozwoju kleszczy);

- używanie repelentów, np. dostępnych w aptece;
- zawsze po powrocie do domu sprawdzanie ciała pod kątem obecności kleszcza – samemu lub z czyjąś pomocą, ze zwróceniem uwagi w szczególności na: zgięcia łokci, pachy, pachwiny, tył kolan;
- po sprawdzeniu ciała dokładnie umyć się i wypranie ubrania.

■ Jak chronić zwierzęta przed kleszczami?

Działania profilaktyczne przed ukąszeniem kleszcza u zwierząt to:

- stosowanie repelentów w formie sprayu, płynu lub wcierki;
- zwracanie uwagi na ogrodzenie pastwisk, aby było na tyle mocne, by nie sforsowały go dzikie zwierzęta, jelenie lub sarny, które są najczęściej żywicielami kleszczy;
- w miarę możliwości osuszanie podmokłych terenów na pastwisku, wycinanie miejsc zakrzaczonych;
- regularna kontrola stada, np. podczas udoju – przeczesywanie palcami przede wszystkim pachwin, nóg i podbrzusza.

W przypadku zauważenia żerującego na skórze kleszcza, należy bezzwłocznie go usunąć (samodzielnie bądź przez lekarza)!

■ Jak usunąć kleszcza w domu?

- Wysterylizuj pęsetę bądź kartę do usuwania kleszczy.
- Uchwyc pajączaka jak najbliżej powierzchni skóry.
- Delikatnie, ale stanowczo pociągnij przeciwnie do kierunku wkłucia i wyciągnij, aż widoczna będzie jego głowa.
- Po wyjęciu kleszcza umieść go na kartce i sprawdź, czy został usunięty w całości.
- Miejsce po usunięciu kleszcza przemyj środkiem odkażającym.
- Po usunięciu kleszcza dokładnie umyj ręce, najlepiej mydłem antybakteryjnym.

W przypadku wystąpienia rumienia, opuchlizny lub objawów grypopodobnych należy od razu udać się do lekarza!

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
KRUS
tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: Wioletta. Stock. adobe. com

Biuletyn informacyjny nr 10/2022 (245). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Justyna Adamska, Magdalena Bartosińska, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Karolina Gawęł, Joanna Gierulska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Klódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Teresa O'Neill, Anna Radecka, Paweł Wojcieszak, Magdalena Zasępa, Elwira Zdrowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I str. okładki oraz str. 1:** Grzegorz Polak-, Piotr Gołębiak. Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRIRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.gov.pl/web/arimr/biuletyn-informacyjny>;

ISSN 2719-5147. Podpisano do druku: 14 października 2022 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcje i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcje i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

ZREALIZUJ SWOJE PLANY JUŻ DZIŚ!

Z Funduszu Gwarancji Rolnych
rolnikom i przedsiębiorcom sektora
rolnego oferujemy:

Gwarancję spłaty do

80%

kapitału kredytu
inwestycyjnego
i obrotowego

Dopłaty w wysokości

5%

do oprocentowania
kredytu obrotowego

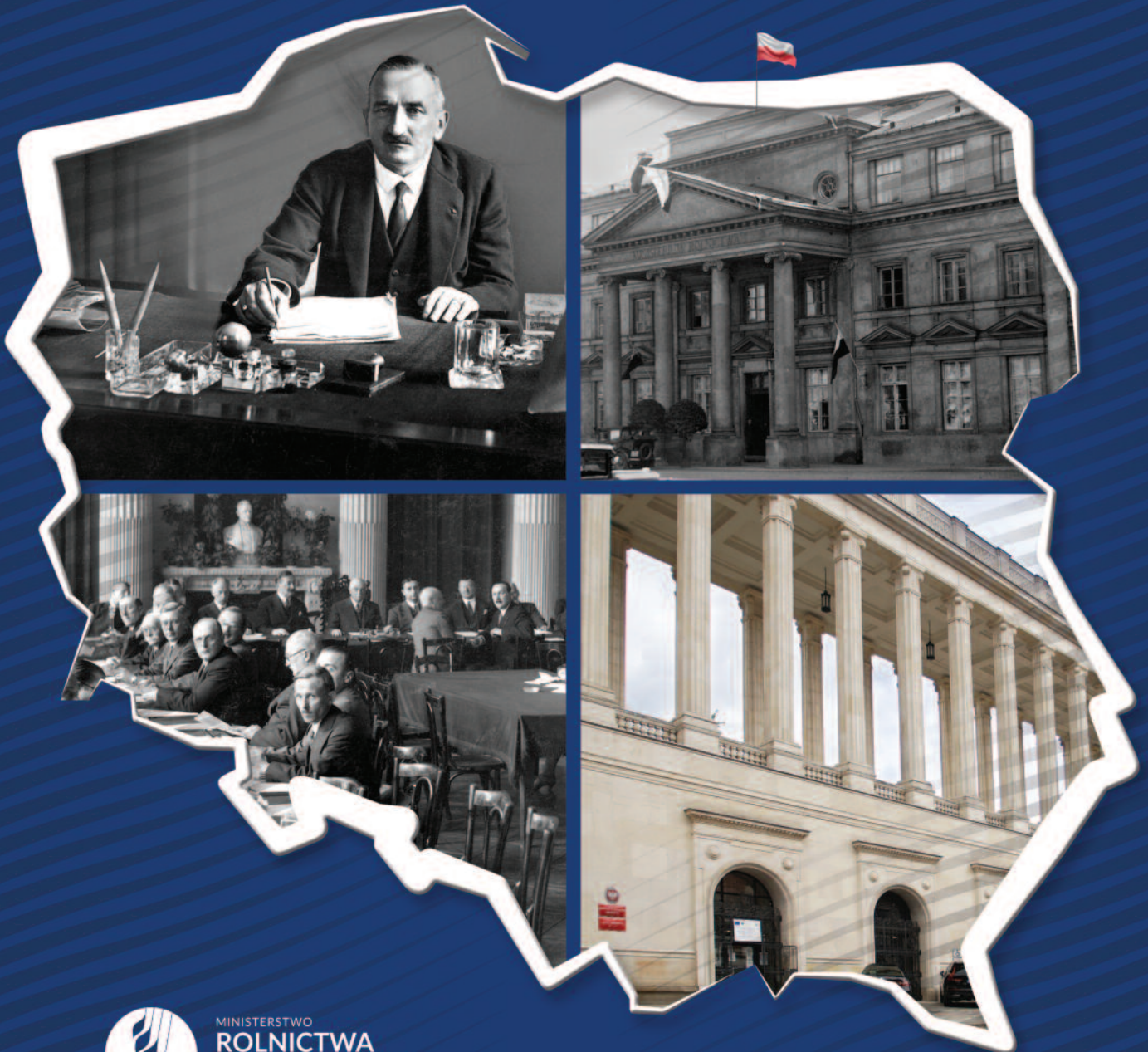
Więcej informacji wraz
z listą banków kredytujących
znajdziesz na:

WWW.BGK.PL

Zadzwoń: 801 598 888
lub (22) 475 88 88

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

1922

100

— LECIE —
SŁUŻBY CYWILNEJ

2022
